

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XII.

Ljubljana, 4. aprila 1940.

Štev. 14 (546)

Danes:

**KAKO JE PRAV ZA PRAV
Z BLOKADO?**

Ilustrirano z diagrami in statistikami
(Gl. str. 9)

Naša politika ne išče vojne z Rusijo... Račun, ki ga imamo urediti, je račun s Hitlerjem, račun z nacizmom; po njem moramo udariti.

Winston Churchill
30. marca 1940.

»DRUŽINSKI TEDNIK«

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III. Poštni predal št. 345. Telefon št. 33-32. — Račun pošte hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — Rok opisov ne vračamo, nefrankiranih dopisov ne sprejemamo. Za odgovor je treba priložiti za 3 dni znamk.

NAROČNINA

1/4 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, vse leto 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 70 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Drugod sorazmerno. — Naročnino je plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekstem delu: enostolpčna petinna vrsta ali njen prostor (višina 2 mm; in širina 55 mm) 7 din; v oglašnem delu 4 1/2 din. V dvobarvnem tisku cene po dogovoru. Notice: beseda 2 din. Mali oglasi: beseda 1 din. Oglasi davke povsod se posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Blokada postaja glavno orožje

Švedsko železo čedalje hujši kamen spotike. — Churchill napoveduje poostritev vojne. Kdo bo napadel, Nemčija ali zavezniki?

V Ljubljani, 3. aprila

V zadnji številki D. I. smo priobčili zanimive podatke najuglednejšega angleškega liberalnega lista *Manchester-Guardiana* o nevtralnem uvozu ameriškega bombaža v miru in vojni. Prinesli smo ta članek na prvem mestu, takoj za splošnim političnim pregledom, hoteč tako poudariti njegov pomen. Lastnega komentarja iz razumljivih vzrokov nismo dodali.

Bralci našega lista danes vidijo, da smo dali navedenim podatkom pravi poudarek. Nauk tega članka je bil: zavezniki morajo zadelati blokadne vrzeli, če hočejo hitro zmagati. In danes vse kaže, da zavezniki prav resno na to mislijo. Se več: zdí se celo, da se prava, absolutna blokada zdaj, s prihodom Paula Reynauda, šele začneja.

Na drugem mestu — na 9. strani — prinašamo izčrpen in nazoren pregled obsega, uspeha in možnosti zavezniške blokade. Na tem mestu je pa naša naloga samo registrirati novo fazo evropske vojne.

Vselej, kadar se v diplomaciji kaj novega zgodi, ljudje ugibajo, ali bo dogodek sprožil ono tolikokrat napovedano in še do danes nedočakano veliko ofenzivo na zahodni fronti. V svojem sobotnem radijskem govoru je britanski mornariški minister Winston Churchill odkrito napovedal poostritev vojne. Toda vojna se lahko poostri tudi drugače, ne samo s topovi in letali v ožjem pomenu besede.

Zavezniška strategija je na vseh kopenskih frontah preračunana na defenzivo; to danes celo nestrokovnjak vidi. Kako dolgo bo to trajalo, je seveda težko prerokovati, ker je stvar odvisna od preveč komponent. Mislimo, da se ne motimo, če zapišemo, da je med temi komponentami psihološka še zmerom najodločilnejša. Še zmerom Angleži in Francozi duševno niso tako zreli za napad na Nemce, kakor so bili ob izbruhu vojne leta 1914; še zmerom imajo »Monakovčani« na Angleškem in Francoskem preveč besede; še zmerom se oba zavezniška naroda prermalno zavedata, kaj bi ju čakalo, če bi Hitler zmagal. Pomanjkanje te zavesti rodi tudi pomanjkanje psihološke pripravljenosti za vojno. A narod, ki ni za vojno psihološko dovolj pripravljen, ne bo v ofenzivi nikdar tako močan kakor v defenzivi.

To Angleži in Francozi dobro vedo. Zato ne računajte s francosko-angleško ofenzivo na suhem.

Morda bodo pa Nemci napadli? Nemška strategija je preveč odvisna od volje in razpoloženja enega samega človeka, ki je Hitler. Danes lahko rečemo samo eno (in o tem, se zdi, so si edini vsi strategji, zavezniški in nevtralnici): Nemčija bi bila morala lani v septembru Francijo in Anglijo napasti, ne pa Poljsko; morala bi bila najprej z najmočnejšim obračunati (posebno ker ta še zdaleč ni bil pripravljen), potem šele s šibkim. Toda za takšno strategijo je Hitlerju manjkala premisa: vera v zavezniško pomoč Poljski...

Ostane torej morje kot edino prizorišče, kjer imajo zavezniški tolikšno premoč, da lahko vsak trenutek sprožijo kakšno večjo akcijo. Morje in blokada: tam, kjer so Angleži, bosta ti dve besedi zmerom igrali glavno vlogo.

Zadrgrnitev zavezniške blokade je torej edino, kar je mogel imeti Churchill v mislih, ko je govoril o poostritvi vojne. Pričakujemo poostritev zavezniške blokade povsod, kjer je blokada doslej »puščala«: na evropskem severu in jugovzhodu in na azijskem vzhodu.

A poostritev blokade utegne roditi tudi poostritev kopenske vojne. Vi-deč, da jo hočejo zares izstradati, bi bila Nemčija zmožna obupne geste, posebno, ker se — sodeč po Molotova govoru — Rusija vidno odmika od tretjega rajha. S tega vidika je utegnil Churchill na koncu koncev

Komisar zunanjih zadev Molotov je v petek zvečer govoril o ruski zunanji politiki in poudaril, da bo Rusija ostala nevtralna. Nekateri mislijo, da so se Sovjeti s tem govorom odmaknili od tretjega rajha

misliti vendarle tudi na poostritev kopenske vojne. April in maj znata prinesiti še velike dogodke. **Observer**

84% Američanov...

Ameriške simpatije in antipatije se v sedmih mesecih vojne niso bistveno izpremenile. Znameniti Gallupov Zavod za javno mnenje je te dni zadal Američanom isto vprašanje kakor pred šestimi meseci:

Ali želite, da zmaga Nemčija ali pa zavezniki?

84% Američanov je odgovorilo, da želi zmago zaveznikov, samo 1% jih je glasovalo za Nemčijo; »nevtralcev« je bilo 15%.

Pred šestimi meseci je bil odgovor v bistvu isti, a vendar ni bil isti: 84% za zaveznike, 14% nevtralcev in 2% za Nemčijo. Pristaši zaveznikov se niso pomnožili, pač so pa germanofili skopneli za 50%.

Gallupov zavod je menda slutil, da

na tako splošno vprašanje ne more pričakovati bistveno drugačnih odgovorov; zato je anketi dodal še eno, določnejše vprašanje:

Ali ste danes bolj na strani zaveznikov kakor pred šestimi meseci, ali manj?

Odgovori: Bolj: 28%; manj: 17%; ne bolj ne manj: 55%.

Ameriško javno mnenje vztraja torej trdno na svojem stališču: yankee si želi zmago zaveznikov, toda pomagati jim ne mara drugače kakor s prodajo orožja in z moralno podporo. To stališče je zasidrano v še zmerom neomajnem prepričanju Američanov, da bodo zavezniki zmagali. Danes računajo v Ameriki, da bo vojna daljša, kakor so mislili pred šestimi meseci; posebno finski poraz je Američane utrdil v tej veri. Toda njihove vere v končno zmago zaveznikov tudi finski poraz ni omajal. **(Paris-soft)**

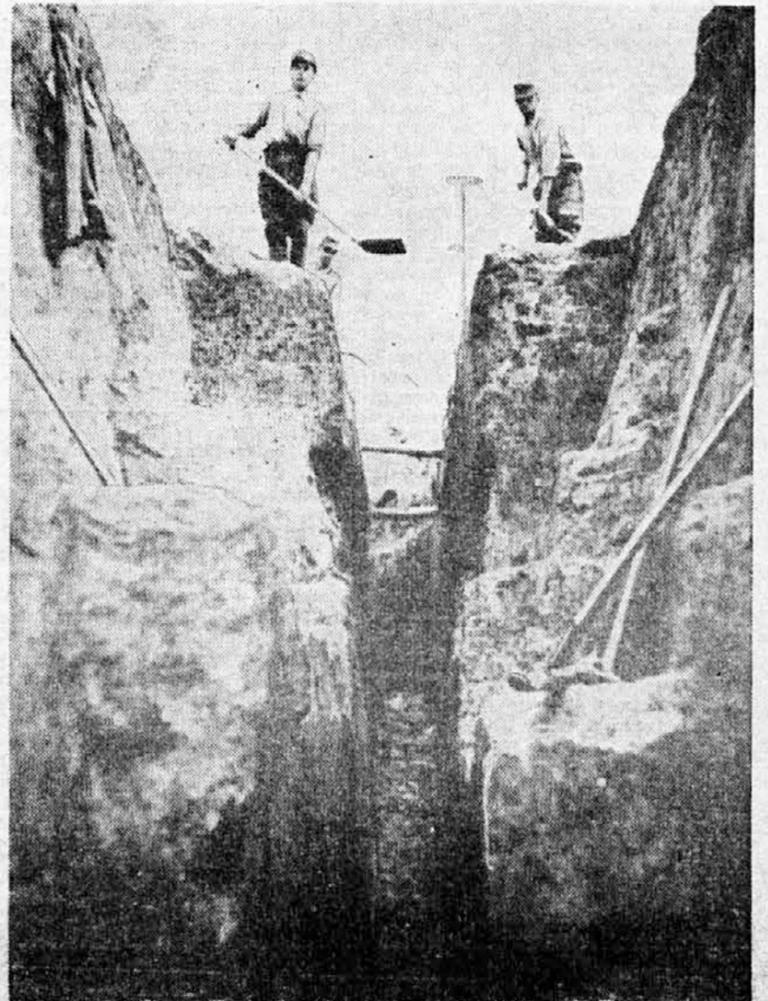
Tislim bralcem, ki se morda ne spomnijo več Gallupa in njegovega zavoda, in bi zato utegnili metati njegove številke v isti koš s prerokbami raznih astrologov i. sl., v osvetežitev spomina: Dr. Gallup ima prav posebno metodo za dognanje javnega mnenja. Rezultati Gallupovih anket so danes edino pravo merilo ameriških simpatij in antipatij. Tako n. pr. je Gallup edini napovedal Rooseveltovo zmago pri njegovi drugi kandidaturi, in sicer na odstotek natančno. Zato tudi si Roosevelt vselej, preden izda nov zakon, ogleda Gallupovo anketo o njem.

Kakšen bo učinek poostrene zavezniške blokade

Londonski listi navdušeno pozdravljajo napoved poostritev zavezniške blokade proti prevozu švedske rude v Nemčijo, češ da bo šele to zadelo Nemce v živce.

Diplomatski urednik liberalnega lista *News-Chronicle* pravi: Tudi kadar v Vzhodnem morju ni ledu, mora približno polovica normalnih dobav švedskega železovca iti v Nemčijo preko Narvika. V poletnih mesecih se more okoli 5 milijonov ton železovca prepeljati v Nemčijo po Vzhodnem morju; edina pot za prevoz ostalih 5 milijonov ton gre pa čez narviško pristanišče.

List pravi dalje: Zavezniški so s svojo sedanjo politiko zavzeli samo realistično stališče do nevtralnih držav. To »realistično stališče« bo po

Romunija z mrzlično hitrostjo dodelava Karolovo črto, t. j. utrdbeni pas, ki naj varuje državo pred vpadom tako z ruske kakor z madžarske strani. Na sliki vidimo delavce pri izkopavanju globokih jarkov in prekopov; vanje bi ob sovražnem napadu spustili petrolej in ga zažgali.

splošni sodbi — pravi list — tudi glavna snov pogovorov med zunanjim ministrom lordom Halifaxom in britanskimi balkanskimi poslaniki, poklicanimi v London na referat. Diplomatsko prizadevanje zaveznikov stremi za tem, da odreče Nemčiji tudi kopenski dovoz.

V Londonu mislijo, da dobi Nemčija samo zato toliko blaga od svojih sosed, ker se le-te boje nemškega napada, ne pa morda zato, ker bi hotele Nemčiji pomagati. Zato bo Velika Britanija gledala, da dvigne malim nevtralnimi državam pogum in da jih prepriča, da bo njim samim najbolj v korist, če bodo pomagale zaveznikom, ali če bodo vsaj prenehale podpirati Nemčijo.

Daily Mail pravi, da so načrti za blokado gotovi. Velika Britanija bo zastavila ves svoj diplomatski vpliv in vso svojo gospodarsko moč, da doseže svoj cilj.

Izgube nemške trgovinske mornarice

Nadaljevanje z 9. strani

	Tonaža	Izguba v tonah
Ladje I. razreda (100—500 ton)	297.742	483
Ladje II. razreda (500—2000 ton)	565.131	6.510
Ladje III. razreda (2000—6000 ton)	1.522.834	133.233
Ladje IV. razreda (6000—10.000 t)	1.301.888	90.767
Ladje V. razreda (10.000—20.000 t)	461.199	—
Ladje VI. razreda (več ko 20.000 t)	322.868	32.563
Skupaj	4.471.662	263.558

Ali ste bcali...

...da je bil Georges Bonnet kajpak med prvimi, ki je odklonil zaupnico Paulu Reynaudu?

...da so delegati ameriškega rdečega križa na Poljskem sporočili, da grozi tretjini poljskega naroda...

...da je zastopnik mednarodnega kapitala, Belgijec van Zeeland odpo-toval v Berlin?

...da v Nemčiji letos niso imeli velikonočnih prirhov, ker so...

...da beograjska čaršija preko svojega Trgovinskega glasnika ne imenuje Hrvatov brate ampak samo sorodnike?

...da je japonski minister Arita potrdil, da je še zmerom v veljavi protikomunistična zveza med Japonsko, Italijo in Nemčijo?

...da Molotovu bolje prija, da ga njegovi zavezniški obiskujejo v Moskvi, kakor da bi on hodil v Evropo v goste?

...da je 14. marca Slovaška proslavila obletnico svoje »neodvisnosti« in da je predsednik republike dr. Tiszo končal svojo poslanico o tej obletnici z besedami: »Za Bogom, ki blagoslov-lja naše delo, se s hvaležnostjo spominjamo zaščitne roke nemškega rajha...«

...da je na Nizozemskem toliko tujih vohunov, da je zaradi njih vlada pro-glasila obsedno stanje?

Nova Riječ, Zagreb.

Železo je najvažnejša surovina za vojno, za Nemce je pa najvažnejše švedsko železo. Naša slika kaže nabrežje za nakladanje železovca v norveškem mestu Narviku. Tu natovorijo dobršen del švedske laponske rude, da jo nato ob norveški obali odpeljejo na Nemško. Na desni eden od dolgih vlakov, polnih železovca, ki prihajajo drug za drugim v pristanišče; ob nabrežju pa čaka cela vrsta parnikov na tovor dragocene rude

Politični tednik

Državni proračun za štiri mesece so sprejeli na četrtkovni seji ministrskega sveta. Hkrati so uredili tudi finančno vprašanje banovine Hrvatske. Vlada je izdala tudi potrebne določbe za izvrševanje tako imenovanih proračunskih dvanajstin. Določbe so v najtesnejši zvezi z državnimi dohodki in državnimi izdatki. Državni proračun se je nekoliko zvišal in znaša za štiri dvanajstine nekaj čez 5 milijard. Večina državnih anuitet pa odpade na te štiri mesece. Finančni minister Sutej je dal ob tej priložnosti časninarjem o proračunu važne izjave. Dejal je, da so morali državni proračun zaradi izrednih razmer podaljšati za štiri mesece. — Kredit 120 milijonov dinarjev je odobril ministrski svet za nabavo 15 lokomotiv, nekaj potniških in tovornih železniških voz. Vsa ta naročila dobe domače tovarne. — 5. in 6. semester medicinske fakultete v Ljubljani je odobril ministrski svet hkrati z dvanajstini. — Trgovinski minister dr. Andres je dal važne izjave o naših najboljših pretekih trgovinskih vprašanjih. V prvi vrsti je omenil uredbo o direkciji za zunanjo trgovino. Razen tega je omenil urad za kontrolo cen, ki je že nekaj časa na delu in bo v kratkem objavil svoje uspehe. Nazadnje je dr. Andres govoril o cenah živine. Zaradi povišanih cen živine in svinj bo trgovinsko ministrstvo povisalo njih izvozne cene. — Jugoslovanski gospodarstveniki so s trgovinskim ministrom dr. Andromom na čelu pretekli teden odpotovali v Bukarešto. Udeležili so se ustanovne skupščine jugoslovansko-romunske gospodarske zbornice. Delegacija šteje 40 članov, predstavnikov gospodarstva iz Beograda, Zagreba in Ljubljane. Povsod, od Temišvara do Bukarešte, so jim Romuni prirejali prisrčen sprejem. Na bukareštanski postaji jih je pa sprejelo okrog 300 uglednih romunskih gospodarstvenikov. — Predsednik vlade dr. Dragiša Cvetković se je pretekli teden udeležil banovinske konference JRZ za drinsko banovino, kjer je imel daljši govor o delu JRZ v Bosni in Hercegovini. — Spremembo davčnega zakona je na predlog finančnega ministra predpisal ministrski svet. Spremembe in dopolnitve se nanašajo na neposredne davke, vendar v glavnem ne uvajajo bistvenih sprememb.

Rooseveltove evropski odposlanec Sumner Welles je pretekli teden prispejal v Ameriko. Izročil je prezidentu Rooseveltu poročilo, ki bo največje važnosti za ameriško razmerje do evropskih držav. Poročilo je pa tudi pokopalo sleherni upanje v evropski mir. Vse kaže, da je Nemčija že pred koncem Wellesove misije vedela za njen neuspeh, kajti takoj po njegovem odhodu iz Evrope je izdala svojo Belo knjigo. To je seznam dokumentov, najdenih v poljskem zunanjem ministrstvu. Te listine so po nemškem zatrjevanju dokaz pristranske ameriške zunanje politike v korist zahodnih vesleš. Zato Nemčija ameriške vlade niha za najprimernejšega razsodnika v evropskem sporu. Te listine baje pred vsem obtožujejo delo ameriškega pariškega veleposlanika Bullita. Ameriški zunanji minister Hull in veleposlanik Bullit odločno demantirata resničnost teh poročil, češ da ameriško stališče ni bilo nikoli takšno, kakršnega je objavila Bela knjiga. — Francoska vlada je sporočila moskovski vladi željo, naj odpokliče svojega pariškega veleposlanika Sürića, češ da se vmešava v notranje francoske zadeve. Francoska vlada je to zahtevala na podlagi neke brzokavke, ki jo je poslanik Sürić poslal v Moskvo in ki je napadala »angleško-francoske hujškatke«. V Moskvi ta zahteva ni zbudila nikakršnega presenečenja. Baje so celo računali s to možnostjo, kajti v Moskvi že davno ni več francoskega veleposlanika. V zahtevi francoske vlade vidijo nekateri politiki tudi znak, da namerava Reynaud odločneje nastopiti v zunanji politiki. — Zavezniški vrhovni vojni svet se je sestal na 6. zasedanje v Londonu. S francoske strani sta se ga poleg drugih udeležila tudi predsednik vlade Reynaud in vrhovni poveljnik Gamelin. Na koncu zasedanja je vrhovni svet podpisal slovesno izjavo, da se francoska in angleška vlada ne bosta posamično pogajali ali sklepali premirja, temveč le sporazumno. Proučevali bosta samo pogoje, ki bodo jamčili njuno trajno varnost. Obe vladi se zavezujeta, da bosta tudi po sklenitvi miru tesno sodelovali vse dotlej, dokler bo to potrebno za varnost in vzpostavitev reda drugih držav kakor tudi za mednarodni mir, potreben za svobodo vseh narodov. — Anglija je postala zadnji teden zelo aktivna v svoji zunanji politiki. Angleški zunanji minister je namreč povabil angleške poslanike iz

Muslimanka, ki je samo sebe prodala za 4000 din

Kako je premetena vdova izpolnila poslednjo voljo svojega moža in se poročila s svojim izvoljencem

Kosovska Mitrovica, aprila. Mnogo okroglih kroži po svetu o mladih in veselih vdovah, in da niso brez resne podlage, nam dokazuje statistika, ki pravi, da se vdove navadno hitro poroče, čeprav niso posebno premožne. Prav zanimivo je zagodla tudi 26letna lepa Istra Cekovičeva, vdova po muslimanu Ibrahimu Cekoviču, ki je pred dvema letoma umrl. Ibrahim je na smrtni postelji poklical k sebi svojo ženo in ji zabilil svojo poslednjo željo: Istra se ne sme prej poročiti, dokler ne zagotovi njunemu sinu vzgojo in neskrbno življenje do polnoletnosti. Istra je svojemu možu sveto obljubila, da bo držala besedo, in Ibrahim je nekoliko laže umrl. Istra je dve leti živela sama s šestletnim sinčkom; da je mogla pošteno preživeti otroka in sebe, si je služila kruh s pranjem perila. V lepo ženo se je pa še tedaj, ko je bil mož še živ, do ušes zaljubil mladi musliman Muharem Čazimović. Takoj po Ibrahimovi smrti jo je zasnubil, toda Istra je ponudbo odklonila, ker Muharem ni

hotel vzeti k sebi tudi njenega sinčka. Bil je zelo ljubosumen na pokojnega moža in ni maral, da bi se ob pogledu na njegovega otroka vsak dan spominjal nanj. Bilo bi vse v redu, če ne bi lepa Istra na skrivaj ljubila mladega Muharema. Ljubila je pa tudi svojega otroka. Nazadnje se je pa le odločila, da ga bo dala v rejo svoji tašči Belkizi Alihovičevi, ki ima otroka zelo rada. Belkiza pa sama nima denarja na prebitek in je prosila, naj ji Istra da 4.000 dinarjev, pa bo otroka lepo vzgajala in skrbelo zanj vse dotlej, dokler ne bo polnoleten. Istra je pričela računati. Toliko denarja še nikoli ni imela v rokah. S pranjem je zaslužila komaj za sproti. Dolgo je mlada Istra premišljevala, kako bi uredila ta problem, da bi se lahko poročila z Muharemom, in hkrati izpolnila dano besedo pokojnemu možu in preskrbela otroka. Naposled se je lepa vdova nečesa domislila: prodala bo samo sebe za 4.000 dinarjev in denar izročila tašči za otroka. Vprašanje je le bilo, ali jo bo hotel

Muharem kupiti. Odločila se je, da bo tvegala. Bil je pazarni dan. Istra je odšla na trg pred vrata Zvečanove žage v predmestju Kosovske Mitrovice in izjavila, da je na prodaj za 4.000 dinarjev. Takoj se je oglašil neki kupec iz Vučitrna. Istra je o tem obvestila tudi Muharema. Sporočila mu je, da se bo poročila s kandidatom iz Vučitrna, razen če je za isti denar ne kupi on, Muharem. Zaljubljeni musliman se je ustrašil, da bo res izgubil lepo Istro. Ker ni imel pri roki 4.000 dinarjev, je še tisti dan prodal svojo hišo in odkupil Istro. Vdova je takoj izročila denar in otroka svoji tašči in odšla z Muharemom, da se poroči. Včasih življenje samo poskrbi za tragiko, ljudje pa za komiko. Zdi se, da so to pot zadovoljni vsi: Muharem, ker ima Istro, Istra, ker ima Muharema, tašča, ker sme vzgajati vnučka, fantiček, ker bo pri svoji babici neskrbno živel do 21. leta, in še pokojni mož, ki se mu je tako izpolnila poslednja želja.

vseh balkanskih prestolnic, Ankare, Aten, Sofije, Beograda, Budimpeste in Bukarešte v London; tam se že nekaj časa mudi tudi angleški rimski veleposlanik Percy Loraine. Angleži hočejo z diplomatsko akcijo odgovoriti na nemško diplomatsko aktivnost na Balkanu. — Predsednik sovjetske vlade Molotov je govoril pretekli teden na seji vrhovnega sovjetskega sveta o sovjetski zunanji politiki. V svojem govoru se je dotaknil sovjetskega razmerja do Nemčije, zahodnih zaveznikov kot začetnikov sedanje vojne, razmerja do Finske, Bliznjega Vzhoda, Pomonije, Japonske in Amerike. Poudaril je pa, da ostane Rusija nevtralna in da ne namerava postati orožje proti kateri koli evropski državi. — Anglija je spet poostrela blokado Nemčije. Zdej ji hoče priti do živega s preprečitvijo uvažanja švedskega železa, preprečila bi pa rada tudi njen dovoz živin in petroleja z Balkana. Vladi zavezniških držav sta se baje o blokadi posvetovali tudi z vladama Švedske in Norveške. — Norvežani so internirali nemško podmornico »U21«, ki je nasedla na sipino ob zahodni norveški obali. Norveške oblasti so jo preiskale, posadko pa razorožile in podmornico internirale.

Modernizacija Tyrševe ceste

Tyrševa je med ljubljanskimi okoliškimi cestami pač najbolj obremenjena, zato jo misli mestna občina ljubljanska razširiti in tlakovati. Saj je pa tudi res že zelo potrebna modernizacija. Promet po njej je ogromen; že leta 1937. so ugotovili v enem samem dnevu prometa: pešcev 6.700, kolesarjev 13.400, vozil s konjsko vprego 700, motornih koles 170, avtomobilov in avtobusov pa 700, vsega skup težkih 4.000.000 kil na dan. Tyrševa cesta je zdaj med najbolj prometnimi, pa tudi najbolj kotanjastimi cestami v Ljubljani in bližnji okolici. Kmalu bo pa — tako vsaj napovedujejo — doživela veliko izboljšavo. Vso bodo namreč tlakovali z drobnimi granitnimi kockami, položeni na 2 do 3 cm debelo plast drobnega peska. Ta pesek bodo nasuli na 20 cm debelo temeljno plast kamenja, zalitega z betonom. Tyrševa cesta bo po modernizaciji 30 do 32 metrov široka. Na sredi 12 metrov širokega vozišča bodo tramvajske tračnice za dvojni tir, ob straneh vozišča bosta 3 m široki kolesarski poti, nato 1 do 3 m širok pas za občestne nasade, za njim pa na vsaki strani 3 m širok asfaliran hodnik za pešce. Strmce bodo izravnali, tako da bo cesta skoraj čisto ravna. Mestno občino ljubljansko bo stala modernizacija ceste 14 in pol milijona dinarjev. Kakor hitro bo občina založila kot svoj prispevek 7 milijonov dinarjev — posojilo 7 milijonov dinarjev bo dobila od Hipotekarne banke — bodo pričeli Tyrševu cesto popravljati.

(Po Slovencu)

Razstavo Društva slovenskih likovnih umetnikov so odprli v Jakopičevem paviljonu. Sodelujejo vsi glavni še živeči udeleženci prve slovenske umetnostne razstave leta 1900. v Mestnem domu. Ta razstava bo podala skoraj popoln pregled stanja današnje likovne umetnosti, in bodo na njej zastopana vsa pokolenja od najmlajšega do najstarejšega. Mnogo zagrebških zdravnikov bodo premestili na deželo, ker je posebna banska komisija ugotovila, da je v Zagrebu preveč zdravnikov, na deželi jih pa primanjkuje. Nekateri večje

zagrebške bolnišnice imajo kar po 30 primarjev in nekaj asistentov, mlajših zdravnikov pa nič — a na deželi je mnogo bolnišnic, ki niti enega primarija nimajo. Zdej bo banovinski socialni odtsek te razmere uredil in bo mnogo primarijev premestil na deželo. Na izpraznjena mesta bo postavil mlade zdravnike.

1.093.609 volivnih upravičencev bo volilo hrvatski sabor. Število je nekoliko manjše kakor število volivcev v skupščino. Za hrvatski sabor imajo namreč volivno pravico samo moški, ki so dopolnili 24 let. Tako so omejili

Zdravje je naše največje bogastvo. Z bolnimi zobmi noben človek ni zdrav.

Chlorodont zobna pasta

Število glasov mladine in bodo zreli moški laže odločili, koga bodo poslali v sabor. Zdej je tehnično delo za volitve v hrvatski sabor že skoraj končano.

500 dinarske bankovce so ponarejali v Zagrebu in v Mariboru, pa tudi v drugih krajih Slovenije. Doslej so orožniki prijeli Jožefa Majhenca, posestnika na Vrhovem, ki se je že pred več leti zanimal za ponarejanje bankovcev, in njegovega pajdaša Antona Zuraja, zasebnega uradnika. Pri posestniku Majhencu so na podstrešju našli za cel voz ponarejevalskih aparatov. Preiskava se še nadaljuje in upajo v kratkem prijeti še več sokrivcev.

Sava je poplavlila spodnji del Beograda in napravila precejšnjo škodo. Voda je zajela tudi državno tovarno

za izdelovanje kolkov in tovarno za izdelovanje cigaretnega papirja. V obratih je ukinjeno vsako delo in tudi tramvajski promet je v tem delu mesta ustavljen.

Prvi ukrajinski list na Hrvatskem je začel izhajati v Brčkem. List se imenuje »Dunka« in je pisan v ukrajinski. Izhajal bo vsake tri mesece in ga bo uredjal Nikolaj Bučko.

1. aprila so prišle in veljajo nove poštne tarife in pristojbine. Za poštne nakaznice za notranji promet se zviša pristojbina od 25 na 50 par; za poštne nakaznice za inozemstvo od 25 na 50 par; za brzokavne nakaznice za notranji promet od 25 na 50 par; za spremnice za notranji in mednarodni promet od 25 na 50 par; za odkupne spremnice za notranji promet od 50 par na 1 din; za garinske deklaracije od 10

na 50 par; za kuverte za denarna pisma od 50 par na 1 din in od 75 par na 150 din; vse poštne vrednotnice, ki so zdaj v prometu, bodo veljavne tudi še po 1. aprilu, samo da bodo morali odpošiljatelji v znakmah nalepiti na slabe obrazce različno med staro in novo prodajno ceno.

Za priporočena pisma se je zvišala pristojbina: za krajevni promet od 2 na 3 din, za medkrajevni promet od 3 na 4 din, za mednarodni promet z Grčijo, Romunijo in Turčijo od 3 na 4 din, za vse druge države pa od 4 na 5 din. Za povratnice in plačilna obvestila: pri izročitvi pošiljke za krajevni promet od 2 na 3 din in za medkrajevni promet pa od 3 na 4 din; za mednarodni promet, in sicer za Grčijo, Romunijo in Turčijo od 3 na 4 din, za vse ostale države pa od 4 na 5 din. Po izročitvi pošiljke: za notranji krajevni promet od 3 na 4 din, za medkrajevni promet od 450 na 550 din, za mednarodni promet med Grčijo, Romunijo in Turčijo od 6 na 7 din, za vse druge države pa 8 din. Pošiljatelj je zvišana tudi odškodnina od 50 na 200 din v primeru, da se priporočena pošiljka v notranjem prometu izgubi.

Akademski pevski zbor bo gostoval v Sarajevu, Beogradu, Nišu in Skoplju, in sicer od 8. do 12. aprila. Na sporedu ima slovenske pesmi iz dobe romantike. Po vseh mestih vlada veliko zanimanje za koncert, posebno se ga pa vesleje Slovenci v Beogradu.

Ponarejevalce denarja so aretirali na več krajih države, tako v Mariboru, Radečah in v Zagrebu. Zanimivo je pa to, da so blizu Sušaka in na bližnjih otokih dobili ponarejene kovance po 10 lir. Preiskava je pokazala, da so prišli ti kovanci iz tujine.

Nova uredba na tehničnih fakultetah. Prosvetni minister je predpisal, da se doda na tehnični fakulteti še osem predmet, in sicer teorija in graditev motornih vozil. Ta uredba velja za obe tehnični fakulteti beogradskega in ljubljanskega vseučilišča.

Hudobni angeli, roman otroka, je naslov najnovejšemu delu mladega pisatelja Franceta Novšaka, ki je pravkar izšlo in zbujata v javnosti splošno pozornost. Do 30. aprila veljajo subskripcijske cene: v platno vezan izvod 60 din, v polusnje z avtorjevim podpisom pa 85 din. Knjigo lahko naročite tudi v knjigarni Ant. Turk nasl. v Ljubljani, Pražakova ul. 12.

Kongres Zveze jugoslovanskih planinskih društev je bil v nedeljo v Ljubljani. Kongresa so se udeležili tudi zastopniki bolgarskega planinstva.

Zena je iz obupa ubila svojega moža, ki se je vdal pijači. Posestnik Nikola Sakić iz vasi Ličine pri Bjelovaru se je vdal pijači in zapravljati svoje imetje. Zena in trije otroci so zaradi tega hudo trpeli. Ko se je Sakić odnau vrnil pijan domov, je napadel svojo ženo; žena je v silobranu pograbila železno ročico in z njo ubila pijanega moža.

Tudi izbični okus

Novi vzorci, lahko zadovolji velika izbira naših nove barve, novih vzorcev damskega in moškega ugodne cene! blaga za pomlad

R. Miklauc - „pri Škofu“ Lingarjeva ulica - Prod Školjo Trgovina, kjer se kupuje z zaupanjem. Ustanovljena l. 1869. Ljubljana

Proti prehladu lahko vzamete 1-2 ASPIRIN tablete. Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino je „Bayer“-jev Aspirin.

Pogrešani Jean Noel, nekdanji uradnik kabelskega uradu v Iglu — o njem smo obširno pisali v 12. številki »D. T.« — še živi, toda kot nemški ujetnik v nemškem koncentracijskem taborišču blizu Nürnberga. Svoji prijateljem je te dni pisal obupno pismo, da je po pomoči prekoračil nemško mejo, in da so ga Nemci ujeli in odpeljali v taborišče, kjer je ujetnik: Nesrečni uradnik prosi svoje prijatelje, naj ga v teh težkih dneh njegovega življenja ne zapuste in naj mu skušajo pomagati na svobodo.

Novo pošno palačo bodo gradili v Zagrebu na glavni železniški postaji. Gradbeni stroški so proračunani na 14.622.147 dinarjev. Ta vsota je krita s sredstvi iz dveh posojil: v višini pet milijonov iz štirimilijardnega posojila za javna dela in narodno obrambo, ostanek pa iz 115 milijonskega posojila poštnega ministrstva pri Poštni hranilnici.

Več ukinjenih vlakov bodo spet uvedli 15. aprila. Tako bosta zopet vozila dnevna brza vlada med Beogradom in Jesenicami (odhod iz Beograda ob 9.02, z Jesenic ob 7.45). Po tem bodo spet uvedli tudi ukinjeni vlak med Cakovcem in Dolajo Lendavo, nočna brzovlaka Maribor (Koloriba) - Postojna in obratno, na progi Rogaska Slatina-Rogatec vlake št. 2111, 2112, 2116, pa progi Novo mesto-Strazha-Toplice pa vlaka št. 9540 in 9541.

Lahko krvavenje iz prenežnih dlesni (sluznice) prepreči zdravilna PARADENTIN krema za čiščenje zob in masiranje zobnega dlesna. Glavno skladišče Drogerija Gregorič, Ljubljana.

Za 250 milijonov dinarjev obratnega kapitala se je iz zahodnega in severnega dela države preselilo v zadnjih šestih mesecih v Beograd in njegovo okolico. Vsa industrijska in druga podjetja pa se selijo na jug samo zaradi nizkih banovinskih in občinskih doklad. Industrijsko podjetje, ki mora v banovini Hrvatski plačati 68% občinske doklade, banov. doklad pa 35%, torej skupaj 103%, plača v Beogradu samo 20% občinske doklade, banovinskih doklad pa ni. Zdej pripravlja beogradska občina zopet nove olajšave za industrijska podjetja. Zato je res skrajni čas, da se tudi v Sloveniji znajo banovinske in občinske davštine.

Akcijski odbor za odkup Aškerčeve domačije je v zadnjem času precej živahno deloval. Glavni namen odbora je, pomagati družini pesnikovega brata Mihe Aškerca do skromnega doma. Odbor je poslal v razne kraje Slovenije 67 nabiralnih pol in več prošenj. Ime vsakega darovalca bo zapisano v dragoceno vezani spominski knjigi, ki jo bo Aškerčeva rodbina hranila na svojem domu.

Zavod za izdelovanje insulina so odprli v Zagrebu, to je prvi takšen zavod v naši državi. Hkrati so odprli tudi ambulanto za sladkorno boleč. Odslej bodo mogli zdraviti sladkorno bolezen tudi najsiromašnejši, ker bo naše proizvajanje insulina med največjimi na svetu.

VSAK TEDEN DRUGA

Pse je treba prijaviti na izvršnem uradu mestnega poglavarstva v Ljubljani ulici št. 1, 1. nadstropje, soba št. 1-2, od 9. do 12. ure. Prijava mora navajati dan skotenja, spol, pasmo, barvo in uporabo psa za čuvaja ali za lov. Lastniki morajo prijaviti pse po naslednjem vrstnem redu po začetnih črkah rodbinskih imen: od črke A do črke G od 2. do 6. aprila, od H do L od 8. do 13. aprila, od M do R od 15. do 20. aprila, od S do W od 22. do 27. aprila, črki Z in Ž ter ostali morebitni zamudniki pa 29. in 30. aprila ter 1., 3., 4. in 6. maja. V 3 dneh je treba prijaviti vsako spremembo, vsako sumljivo oboletost, pogin, beg in vrnitev, prav tako pa tudi preselitev ali oddajo psa drugemu lastniku ali redniku. Prijavitelj je treba tudi pse, ki so le začasno v ljubljanski občini, in sicer vsaj 15. dan po prihodu. Psi bodo razdeljeni v dve skupini: v pse čuvaje in v druge pse. Pse čuvaj je samo tisti pes, ki je priklenjen na verigi in ki stalno varuje gospodarska poslopja ali skladišča. Pse čuvaj ne sme biti v poslopjih, ki jih varuje ali v gospodarskem stanovanju. Za varuhe se računajo tudi psi na veigah, če varujejo samo poslasti samotna posestva, ki so oddaljena od ograje do ograje, ali pa od stene do stene najmanj 50 m. Pse čuvaj mora biti vsaj 35 cm visok. Za pse čuvaje znaša občinska pristojbina 10 din na leto, za vse druge pse pa 150 din. Pasje znamke se daje pri omenjenem uradu. Kdor bi se kakor koli pregrešil proti pravilniku, mu zakon grozi z globo 900 din ali 30 dni zapora.

Srbsko izseljensko zvezo so te dni ustanovili v Beogradu v palači Srbsko-amerikanske banke. Glavni namen zveze bo ta, da bo skrbel za kulturno-nacionalno in gospodarsko sodelovanje Srbov v domovini in izseljencev v Ameriki. Za predsednika so izvolili dr. Vasilija Popovića, vseučiliškega profesorja in tutorja v združenju ameriških študentov »Mihajlo Pupin«. Dr. Popović je bil lani dalj časa v Ameriki in je imel priložnost, seznaniti se z ondolnimi razmerami.

Cena mesa je poskočila sprito visokega skoka cen klavne živine takole: goveje meso I. vrste zadnji del 16 din, srednji del 14 din; prašičje sveže meso 22 din, vratina 20 din; slanina in salo tujih prašičev 20 din, domačih 18 din; telečje meso: stegno 18 din, pl. in hrbet 16 din, vrat in prsi 14 din za kilo.

Izletniški vlak za smučarje in turiste odhaja iz Ljubljane vsako nedeljo ob 5.40. Za povratek je pa izletniški vlak tisti, ki prihaja v Ljubljano ob 22.10. Oba vlaka, jutrnji in večerni, imata lepo zvezo - Ratečami-Planico in z Bohinjsko Bistrico.

V Dalmaciji je priplul parnik »Ankarac«, last nemške parniške družbe Levantine. Parnik je že od začetka vojne ostal na Jadranu in prevažal iz Jugoslavije v Trst boksit in drugo blago, ki gre potem po železnici v Nemčijo. Parnik je zasidran v grškem pristanišču.

Za četrtilijona dinarjev škode je naredil požar v predmestni novomeskega podjetnika Joška Povha. Ogenj je povzročil kratki stik; od njega se je vnel vnetljivi bombažni prah. Požar je v hipu zajel srednji stroj, nato pa še sosedne stroje. Po napornem gašenju se je gasilec posrečilo ogenj omejiti.

Šedem Hacetovih pomagačev so prijeli in jih pripeljali iz Celja v Ljubljano. Hacetovi pomagači so bili po večini krošnjariji iz Dalmacije in Bosne, ki so od Haceta prejemale ukradeno blago in ga potem razpečavali. Poleg tega so Haceta tudi skrivali. Tako so prepeljali v Ljubljano Fran-

ceta Hribovska, Jožeta Obreza, Ivana Dunjaka, Jurija Vidovića, Ivana Pavliča, Matijo Antunosića in Mateja Perovana.

115 let je čakala najstarejša Bosanka Paša Tamburovićeva, doma iz Travnika. Starša je zdaj umrla, bila je pa do zadnjega tako čila, da se je lahko sama preživljala z ročnim delom.

Okrog 25.000 nepismenih oseb se je v preteklem letu naučilo pisanja v Bosni in Hercegovini. Akcijo za odpravljanje nepismenosti vodi hrvatsko kulturno društvo »Napredak«. Požrtvovalno mu pa pomagajo tudi učitelji in katoliški župniki.

Do smrti se je opekla na pašniku 18letna Marija Violčeva iz Kliševa pri Dubrovniku. Zakurila si je ogenj, da bi se ogrela, pri tem se ji je pa vnelo krilo in se je nesrečnica tako hudo opekla po vsem životu, da je v bolnišnici v strašnih bolečinah izdihnila.

S smledniškega mostu se je z avtomobilom prevrnil v vodo 27letni trgovski potnik Ivan Čede, doma iz Št. Pavla pri Novem mestu. Ivan Čede se je z osebnim avtom peljal čez leseni smledniški savski most. Po nesreči je pa zaradi nepredvidnega nagiba podrl ograjo na mostu in strmoglavil v naraslo Savo. Deroča voda je svojo žrtev z avtomobilom vred vlekla kakšnih 200 metrov daleč; potem je pa avto naletel na skalo in se ustavil. Ivan Čede se je po obupni borbi rešil iz vode in so ga prepeljali v bolnišnico, avto pa še zmerom leži v Savi.

Namesto merjasec je ustrelil svojega lovskega tovariša obrtnik Stjepan Kiseljak iz Siska. Več lovec iz Zagreba je odšlo pred nekaj dnevi na lov na kljunače. Nenadno je planil iz grmovja merjasec in navalil na lovec Stjepan Kiseljak je imel pripravljeno puško in je takoj ustrelil, a tako nesrečno, da so šibre zadele njegovega tovariša Kranjčeca naravnost v prsi.

Konec sveta so pričakovali te dni Čakovčani, zato so na vse mogoče načine prečuli usodno noč. Nekateri so konec sveta pričakovali pod milim nebom, drugi spet v gostilni. Ljudje so pripovedovali, da bo to noč nastal silovit potres, za njim bo pa prišel konec sveta. Kljub vsem prerokovanjem pa do jutra ni bilo nikakšnega potresa in so se ljudje pomirjeni vrnilili domov.

160 zlatih dukatov je zapustila 70letna beračica Ruža Stevanovića iz vasi Kapanice pri Djakovem. Vse življenje se je preživljala s prosjačenjem in raznim mazaštvom in je sploh živela v veliki bedi. Pred smrtjo sta ji stregli neka ciganka in neka revna kmetica. Ko so po stanki smrti pregledali njeno posteljo, so našli v njej vrečo in v njej 160 zlatnikov, vrednih 40.000 dinarjev.

Hudo škodo imajo kmetje v pirotskem okraju, slovečem po okusni jagujetini. Zaradi nenavadno hude zime je število jagujet močno padlo, pa tudi kakovost mesa se je poslabšala. Prejšnja leta so poslali v Beograd okrog 12.000 jagujet, letos jih bodo pa samo kakšnih 6.000. Lepo rejeno jaguje je sploh težko dobiti. Kmetje bodo zato imeli velikansko škodo.

Donava je že 688 cm nad normalo in še zmerom narašča. Begej, levi pritok Tise, je pa narasel za 270 cm in je na dveh krajih podrl obrambne nasipe. Prebivalci so iz strahu pred povodnjajo zapustili svoje domove. Begej je v okolici Sente poplavlil velik del sadovnjakov in polja. Tisa je pa v okolici Kaniže poplavlila 2.000 orolov zemlje. Dosedanja škoda od povodnji cenijo na dva milijona din.

V svoji podstrešni sobici se je obesil bolehn delavec Franc Luznar iz Sel na Gorenjskem. Nesrečnež je zmerom tožil o bolečinah v glavi. Pred nekaj dnevi je spil večjo količino al-

Radio Ljubljana od 4. IV. do 10. IV. 1940.

ČETRTEK 4. APRILA
7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Sramel »Štirje fantje« 14.00: Poročila 18.00: Radijski orkester 18.40: Slovenščina za Slovence 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: Deset minut zabave 20.00: Pevski zbor »Slavec« 20.45: Koncert simfonične glasbe 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

PETEK 5. APRILA
7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 11.00: Šolska ura 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 14.00: Poročila 18.00: Zenska ura 18.20: Plošče 18.40: Francoščina 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 19.50: O Kureščku (g. Štefan Farkaš 20.00: Simfonični koncert 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Samospevi in dvospevi. Konec ob 23. uri.

SOBOTA 6. APRILA
7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošča za

kohola, zato ljudje mislijo, da se je obesil v duševni zmedenosti.

Vlak je povozil 27 letnega progovnega delavca Jožeta Zavrla s Kresniških Poljan. Zavrl se je vračal domov in je na progi med Jevnico in Kresnicam, prišel pod lokomotivo nočnega brzega vlaka. Vlak mu je odrezal nogo pod kolonom. Nesrečnež je izgubil mnogo krvi; šele zjutraj so ga našli ljudje in ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico.

Okrog 60 družin je brez strehe, ker je potok Kiriš pri Senti zelo narasel in zalil kolonijo Vojvode Zimonića. Kolonijo je voda poplavlila tako nenadno, da prebivalci niso mogli rešiti drugega kakor lastno življenje.

Če verjamete ali ne

Slušali in brali smo že o vseh mogočih jajcih, o izredno velikih, skoraj okroglih, o podolgovatih, o takšnih, ki so imeli tako trdo lupino, da jih ni bilo mogoče ubiti, in o jajcih z dvema rumenjakoma. Doslej pa še nismo videli jajca v jajcu, kakršno je znesla kokoška uradnika Kabanjeika v Zabrežju blizu Obrenovca. Jajce je na prvi pogled čisto navadno, ko so ga pa ubili, so našli v njem še eno jajce; od pravega se je razlikovalo samo po velikosti — bilo je namreč tako drobno kakor ptičje jajce. Imelo je pa beljak in rumenjak kakor vsa jajca in kakor jajce, ki je v njem zraslo.

Kadar beremo, da otroci že v petem ali šestem mesecu pametno govorijo, zmajemo z glavo in ne verjamemo. Skoraj neverjetno se vam bo tudi zdelo, da mala Radmila, dveletna hčerka Todorja Markovića, železniškega uradnika iz Usore, že zna brati. Naučila se je kar mimogrede. Zdej tako rada bere otroške knjige, da se noče igrati s svojimi tovarišicami, temveč rajši modro sedi za mizo in bere. Mala učejakinja bere celo bolje kakor njen bratec, ki hodi že v osnovno šolo.

V vasi Bartolovcu v varaždinskem okraju so pokopali te dni 36letnega kmeta Bolteka Koščaka, pohabljenca, ki je vse svoje življenje preživel v — zibeli. Boltek se je rodil kot normalen otrok, toda pozneje je zaostal v rasti in oknel. Samo glava mu je rasla, noge in roke so bile pa še pri tridesetih letih drobne in šibke kakor roke in noge otroka. Vse življenje Boltek ni sprgovil besedice, ker je bil gluhonem. Tudi zobje mu niso zrastle, tako da ga je vse življenje hranila mati z mehko hrano. Zdej se ga je usmilita smrt.

Za 300% se je podražila domača volna, ker je zdaj otežkočen nakup volne na tujih tržiščih. Domača volna iz Južne Srbije, ki je bila še septembra po 15 din kilogram, je zdaj po 60 din kilogram. Trgovci pokupijo volno že v naprej, ko ovce še niso ostržene.

Osebnosti

Poročili so se: V Ivanjem selu pri Rakeku: g. Ciril Modic, trgovec, in gđe. Marica Urbasova, trgovka iz Unca pri Rakeku. V Mariboru: ing. Borut Maister, sin pokojnega generala Rudolfa Maistra, in gđe. Sonja Zalokarjeva; g. Herbert Pihler, meščanskošolski učitelj, in gđe. Marica

plušča, pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Plošča za ploščo, pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes 14.00: Poročila 17.00: Otroška ura 17.50: Pregled sporeda 18.00: Radijski orkester 18.40: Samopomoč ob letalskih napadih v okviru hišne zaščite 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Zunanepolitični pregled 20.30: Oprošite velebenjeni... En dan iz življenja kronskega upokojenca Peregrina Paika 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Radijski orkester. Konec ob 23. uri.

NEDELJA 7. APRILA
8.00: Jutrnji pozdrav 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanske cerkve 8.45: Verski govor 9.00: Napovedi, poročila 9.15: Ruski sekstet 10.00: Pravi obraz Indije 10.20: Koncert vojaške godbe 40. pp. Triglavskega 12.00: Plošče 12.30: Poročila, objave 13.00: Napovedi 13.02: Radijski orkester 16.30: Vera in vzgoja ZFO 17.00: Kmet, ura 17.30: Kvartet mandolin 19.00: Napovedi, poročila 19.20: Nac. ura 19.40: Objave 20.00: Radijski orkester 21.30: Audran: La Mascotte, opereta 22.00: Napovedi, poročila 22.15: Samospevi. Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK 8. APRILA
7.00: Jutrnji pozdrav 7.05: Napovedi, poročila 7.15: Plošče 12.00: Plošče

Kneippovo SLADNO KAVO

Ogorelčeva, slušateljica pedagoške šole; g. Mirko Hojnik, trg., in gđe. Helena Mejačeva; g. Bruno Faninger, tekstilni inž., in gđe. Nada Jerebova, abiturientka; g. Alojz Peric, odvetniški koncipient, in gđe. Marija Kočumlova; g. Karel Ferenčak, trg. zastopnik, in gđe. Ana Zupančičeva, zas. urad.; g. Karel Kotnik, trgovec, in gđe. Marija Gečeva, zasebnica; g. Franc Šafarič in gđe. Milica Čehova V Šmartnem pri Litiji; g. Tone Vračko in gđe. Slavka Repinova. Pri Sv. Križu pri Rogaski Slatini: g. Anton Sajko in gđe. Amalija Krumpakova. V Šmartnem pri Kranju: g. Janez Triljer, pos. in tovarniški nameščeneec, in gđe. Marija Dolenc, tov. nameščenkica. V Trbovljah: g. Stanislav Hernavš, rudar, in gđe. Gabrijela Krmeljeva; g. Miroslav Lavrič, rudniški delavec, in gđe. Ana Potokarjeva, šivilja; g. Alojz Janežič, tesar, in gđe. Leopoldina Jamškova; g. Rudolf Lokner, steklar, in gđe. Stefanija Tomševa; g. Stanislav Sešljar, šofer, in gđe. Ana Strubejeva; g. Ludovik Kredar, rudar, in gđe. Zora Čebinova, šivilja. Na Brezjah: g. Rudi Humer, uradnik v škofjeloški predilnici d. d., in gđe. Erna Lechleitnerjeva, profesorica v Nikšiču. Bilo srečno!

Umrli so: V Ljubljani: 73letna Terezija Jankovića; Urša Strahova; 62letni Anton Zakotnik, kamnoseki mojster in posestnik; 80letna Terezija Lavrenčičeva; 79letna Marija Klinarjeva; Ivana Robidova; Ivan Skočir, sprevednik električne cestne železnice v pokoju; Ladislav Arnsšek, kovinosrugar. Na Spod. Brniku: Jože Jereb, posestnik. V Zagorju ob Savi: Dragotin Korbar, posestnik in gostilničar. Na Lavrici: Jožefa Antoničeva. V Celju: 76letna Marija Bremčeva; Frančiška Zorkova; Jožica Kvartličeva. V Šmartnem v Tuhinju: Marija Klumnova. V Bevkah pri Vrhniki: Luka Kršmanec, posestnik. V Mariboru: 79letna Marija Weissova, zasebnica; 86letna Marija Sollakova; 64letna Amalija Vidmarjeva; 24letni Janez Rebernak; 10letni Henrik Fras; 77letni Ivan Drozg; 76letni Matija Zavernik, kovinosrugar pri drž. železnicah v pokoju; 81letna Jospina Ilgojeva. V Ptujju: 45letni Ignac Repič, živinski prekupčevalec; 22letna Barbara Zuranova. Na Brezovici: Slavka Pograjčeva, trgovska sodrudičica. Na Rakeku: Nikolaj Azarov, konjeniški kapetan carske ruske vojske in uradnik finančne kontrole na Rakeku. V Radomljah: Slavko Jerman, trgovec. V Planini pri Sevnici: 30letni Ivan Poljanec, študent veterine. V Radovljici: 14letni Alojzij Grimšičar, dijak. V Kranju: Ivan Kralj, pekovski pomočnik. V Hrastniku: 22letna Marija Gobčeva, delavka; 77letna Uršula Kaplanova. Naše sožalje!

ŽRČALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki plačamo 20 din

Vzgoja otrok

Postrežnica stara več ko 50 let, ki že precej let streže neki rodbini, mi je pripovedovala, da jo je že večkrat udaril gospodinjini 12letni sin edinec. Nekoč pa celo s kladivom po hrbtu, ko je plela na vrtilcu, s tako silo, da se v trenutku ni mogla vzravhati. To povej gospe, sem ji svetovala. In kaj ji je gospodinja odgovorila: »Zakaj ga pa izzivate? Otrok je nervozen!«

Torej tako daleč smo že prišli! Otrokovih hudobij naj bo vzrok nervoznosti! Namesto, da bi gospa sinka primerno kaznovala, pa še zmerja ubogo postrežnico, žrtev otrokove podivjanosti.

Matere, vzgajajte svoje otroke bolj človeško, sicer bodo vas pretepali, kakor pretepa ubogo postrežnico nadobudni sinko uglednih staršev.

Mimogrede

Pot me je pripeljala mimo tistega dela naše ljube Ljubljane, kjer vabi in sprejema v svoje ljubeznivo za-

PFAFF ŠIVALNI STROJI IGN. VOK TAVČARJEVA 7

vetje vse mimoidoče Figovčeva gostilna. Nekaj vstran od nje mi je ostalo oko na dobrodušnem, lepo oblečenem postarnem gospodu; sedel je na ozko zidno polico, ki jo tvori hišna zidova. Okrog njega se je trudil preprost kmetiški človek, z nahrbtnikom na plečih. Celo pokleknil je na mokri tlak, samo da bi laže ustregel gospodu. Ljudje so hodili mimo njiju, nekateri so se malo začudeno ozirali nanju, drugi ju pa sploh opazili niso.

Kaj sta vendar imela? Stvar je bila ganljiva in preprosta. Betežnemu gospodu se je odrgala vezalka na čevlju, pa si zaradi starosti ni mogel sam pomagati. Poskusil je ustaviti dva ali tri fantiče, ki so hodili mimo njega, vendar brez uspeha, ker so se mu nekateri plahi, drugi pa smeje umikali, še preden so izvedeli, kaj bi rad. Tedaj je prišel mimo tudi naš deželan; takoj je bil pripravljen pomagati. Ker je bilo dokaj mraz, se je moral precej časa truditi, da je s premrlimi prsti zadovoljivo opravil svoje človečansko delo.

In še se dobe ljudje, ki uporabljajo besedo »kmet« kot psovko.

M. Demeter

Na krivi poti

Zdej na pomlad se je pojavilo spet na ulicah čudno dosti zapuščenih otrok, ki prodajajo cvetlice, ali pa prosijo »gospod samo eno kronco, mama je bolna.«

Zadnjič sem se spustil s takšnim zapuščenim šoloobveznim fantkom v pogovor. Izvedel sem, da očla dela na stavbi, da zasluži na dan 30 din, da ga je poslal namesto v šolo na ulico, češ da »mi vsaj nekaj k hiši prineseš, da te ne bom zastojl redil.«

»Kaj pa šola?« sem vprašal. »E, je pa boljše na ulici kakor pa v šoli, saj zdej ne zebe več; samo da me policaj ne dobi.«

Z. M.

Zdravniško čudo

VAS SLEPIH

V Mehiki leži vas, kjer so vsa živa bitja slepa

Po naročilu mehiške vlade skuša posebna zdravniška komisija odkriti skrivnost indijanske vasi Tiltepee, ležeče sredi mehiških pragozdov. Strahotna skrivnost te vasi tiči v nenavadni okolščini, da so vsi njeni prebivalci slepi.

Še pred kratkim znanost ni imela pojma o indijanski naselbini Tiltepee, kajti vasica je skrita med ogromnimi pragozdovi na jugu Mehike ob reki Atoyac, nedaleč od mesta Cuicatlan. Po potresu, ki je divjal pred nekaj meseci v tamošnji okolici, so se zatekli begunci iz potresnega ozemlja v mehiško mesto Oxacz. Veliko pozornost sta zbudili posebno dve begunski družini, ker so bili vsi člani obeh družin slepi. Neki zdravnik za očesne bolezni se je pozanimal za ubožce in jih povprašal, kako to, da so vsi slepi. Zelo se je začudil, ko so mu pojasnili, da prihajajo iz kraja na skrajnem jugu, kjer niso samo ljudje, temveč tudi živali, sploh vsa živa bitja slepa.

V ta prečudni kraj poslana komisija je poslala o tej nenavadni vasi v srce segajoče poročilo: Prebivalci Tiltepeeja so lacandonski Indijanci, potomci nekdanj visokokulturnih Indijancev iz plemena Maya. Z neverjetno zanesljivostjo so slepci vodili člane odprave skozi bujno porasel pragozd do svoje vasice. Vsa živa bitja v Tiltepeju so slepa. Sicer hodijo ljudje in živali tako zanesljivo, da na prvi pogled niti ne opaziš, da so slepi; utegneš si misliti, da si stopil v navadno indijansko vas. Toda pri natančnejšem opazovanju spoznaš nenavadno tragiko narave: otroci se igrajo na široki vaški cesti. Njihove zenice so belkaste, z ročicami spretno tipajo malčki okrog sebe — slepi malčki. Neki kmet orje njivo na jasi ob gozdu z dvema voloma. Vola sta slepa. Slepi psi oblažajo tujca, ko stopi v vas. Slepe ženske pletejo prekrasne pletenine. V vsej vasi samo nekaj dojenčkov še ni oslepele.

Slepi lacandonski Indijanci niso lepi ljudje, ugasle zenice čudno omrtve njihove obraze. Vseeno jih pa vidiš vesele in razigrane pri vaških zabavah.

Morda je najbolj nenavadno to, da so učenjaki pod mnogimi razvalinami okrog Tiltepeeja izkopali stare malike. Prav tako — slepe. Ali sega slepost tega prebivalstva res v tako daljnje rodove? Nihče se ne spominja, da bi bilo kdaj drugače.

Kaj naj bi bil vzrok te kronične slepote? Znanstvena odprava se že nekaj mesecev trudi, da bi ga dognala. Najprej so ugotovili, da slepota ni nalezljiva. Še nihče ni našel slepote, če je koga v vasi samo obiskal, pa tudi če je dalj časa živel pri slepih vaščanin. Zdravniki so nazadnje odkrili mikroskopsko majčkenega črvička, ki se zajé v očesno veznico. Po dolгих in natančnih opazovanjih so pa morali priznati, da ta črviček tudi ni v zvezi s slepoto, kajti črvička so našli že tudi v očesnih veznicah ljudi, ki niso slepi. Živalca torej nikakor ni vzrok bolezni. Najverjetnejše je, da je skrivnostni vzrok slepote teh Indijancev splošna degeneriranost.

»London-Gazette« slavi svojo 275 letnico

London, aprila.

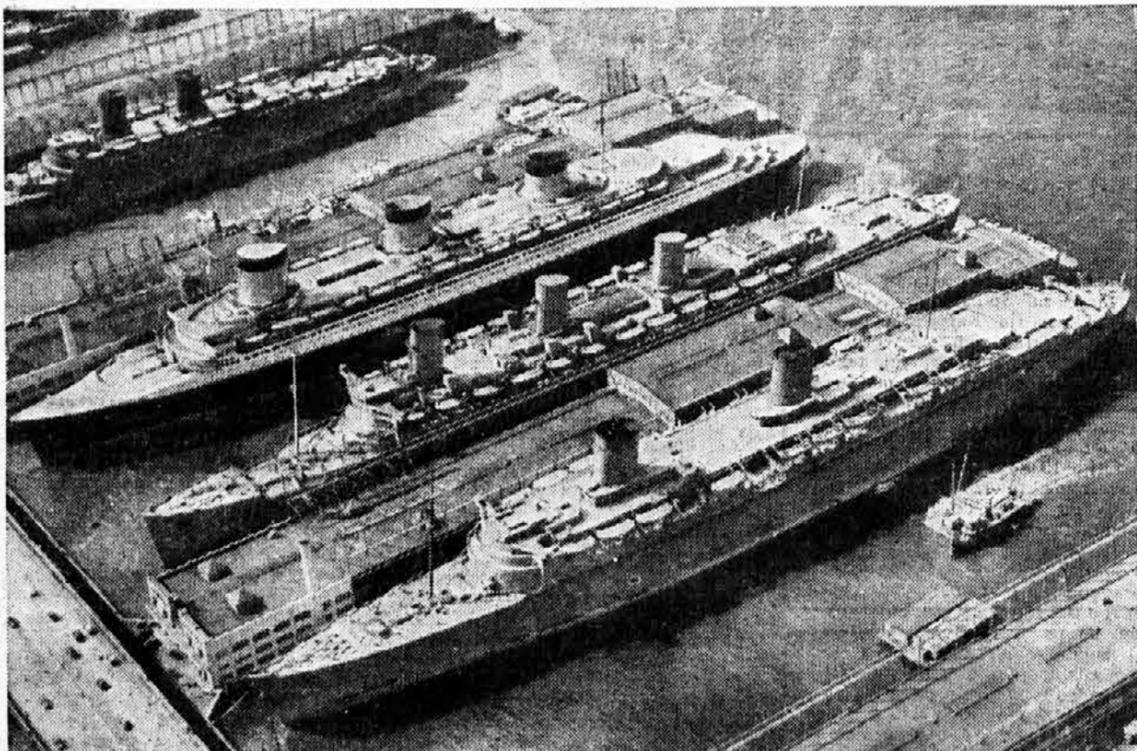
Najstarejši angleški časopis — »London Gazette« — slavi te dni 275letnico svojega obstoja.

Ta starih med listi je pričel izhajati v Londonu leta 1665. Tisto leto je zajela vso Anglijo, posebno pa London, huda epidemija kuge. Kralj Karel II. se je preselil v Oxford, samo da bi odnesel zdravo kožo pred strašno boleznijo. Da bi pa vseeno hitro in točno vedel za vse novice, ki se zgodijo v njegovi državi, je odredil, da so pričeli izdajati »Oxford-Gazette«. Pozneje se je uredništvo lista preselilo v London in je dobilo tudi svoje sedanje ime.

Kralj — preglednik vozniških listkov

London, aprila.

Ko so se pred nekaj dnevi pripeljali dopustniki v Dover, jim je pregledoval

Trije največji oceanski parniki sveta so pravkar vsidrani drug poleg drugega v newyorškem pristanišču. Najbliže je zasidrana največja angleška oceanska ladja »Queen Elizabeth«, zraven nje je njena sestra »Queen Mary«, tretja, t. j. prva z leve, je pa njuna francoska posestrima »Normandie«.

val na postaji vozne listke in vojaške dopustnice zelo prijazen gospod. Večini Tommyjev — tako se namreč po domače imenujejo angleški vojaki — se je tako mudilo, da niso opazili, da ta prijazen gospod nima uradne uniforme, ampak je oblečen v temnomodro uniformo. Nekaj vojakov je pa le spoznalo, da je »preglednik« v generalni uniformi. Pogledali so ga natančneje in od presenečenja onemeli. Vse, kar so imeli v rokah, jim je padlo na tla, kajti v prijaznem pregledniku so spoznali svojega kralja Jurija VI.

Prav ta dan je namreč kralj prišel inspiciirat »Dovrsko« patroljo, da bo razdelil nekaj odlikovanj. Ker je bil za ta dan napovedan večji transport dopustnikov, je kralj želel kolikor mogoče neopazno dočakati njihov prihod.

Na lepem se je pa nečesa domislil: stopil je k pregledniku vozniških listkov in ga prosil, naj mu odstopi svoje mesto, spremstvu je pa zapovedal, naj ga pusti samega.

Ko so ga vojaki spoznali, je bilo seveda tudi pregleda konec, kajti novica, da je kralj na postaji, se je raznesla kakor blisk, vse se je zgrnilo okoli vladarja in ga navdušeno pozdravljalo z vzklikom Hura! Trajalo je lep čas, preden si je kralj mogel utreti pot skozi gnečo.

Učenjak, ki je vodo stisnil

Pariz, aprila.

Dolgo so se kemiki in fiziki po vsem svetu bavili s problemom, kako bi stisnili vodo. Doslej so bili učenjaki mnenja, da je to mogoče le teoretsko. Pred kratkim je pa učenjak J. Basset s poskusom dokazal, da je mogoče tudi dejansko vodo stisniti, in sicer pod ogromnim pritiskom 25.000 atmosfer.

Voda je bila v posebnem valju, pritisk jo je pa stisnil tako, da se je 100 cm visoki vodni steber skrčil na 65 cm. Brez ogromnega pritiska učenjak pač ne bi bil dosegel takšnega uspeha. Ali sploh veste, kakšen pritisk je to? Tohiksen, da je tam, kjer je morje najgloblje, torej okoli Filipinskih otokov, vodni pritisk še zmerom 25krat manjši.

S tem poskusom je učenjak dokazal, da se pod tako visokim pritiskom spremeni fizične lastnosti tvarin; tako tudi ni nemogoče, da veljajo za kemijske procese pod tako visokim pritiskom novi kemijski zakoni.

Mož, ki je vsaki dve leti v časopisih

Newyork, aprila.

Mister Woody Hockaday je mož, ki skoraj vsaki dve leti piše o njem časopisje vsega sveta.

Po dveh letih zasluženega počitka je 54letni gospod Woody Hockaday, ameriški rentnik, znova zbudil pozornost javnosti. Njegovo ime bereš na prvih straneh ameriških, pa tudi evropskih časopisov.

Gospod Hockaday je namreč svojevrsten čudak. Mož živi od rente v nekem majhnem mestecu v severnoameriški državi Ohio. Zdi se mu pa potrebno, da vsaki dve leti vsaj za en dan zbuja pozornost vseh, ki berejo ameriške časopise.

Svoj prvi poskus je napravil leta 1936. Takrat se je — še zdaj ne vedo kako — prikradel v delovno sobo gospoda Harryja H. Woodringa, takratnega ameriškega vojnega ministra, in meni nič tebi nič stresel pred njim veliko vrečo kurjega perja.

Ko so ga prijeli, je izjavil, da se mu ministrov delo za Združene države ne zdi koristno; dejal je, da je treba krogle nadomestiti s kurjim perjem, da ne bo v vojni toliko mrtvih. Ta nakana ga je spravila za tri mesece za zapahe.

Leta 1938, se mu je posrečilo prebiti skozi vrsto detektivov, ki so pazili na avto ameriškega prezidenta v mestu Oklahoma-Cityju. Na lepem se je znašel na avtomobilovi stopnici.

Ta pot je kratko in malo začel loščiti prezidentove čevlje. Zaslužen denar naj bi bil temelj prostovoljnih prispevkov za podporo onemoglim Američanom. Uspeh je bil ta, da je moral za šest mesecev v zapor.

Za letošnjo veliko noč je pa prišel prav v središče Newyorka, pred Rockefellerjev okraj. Odprl je vrata velikega tovrstnega avtomobila s tri sto živimi piščanci in jih začel razdeljevati med vse, ki so jih le hoteli. Zdaj je pa celo policijo spravil v

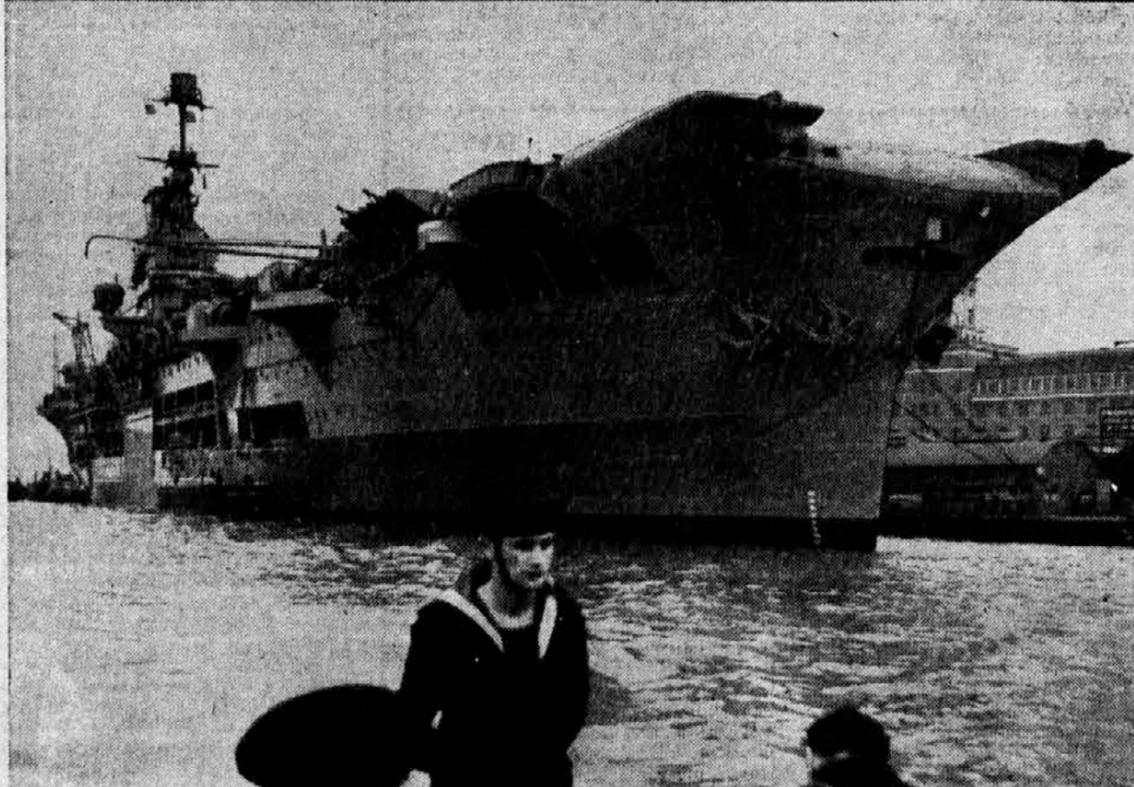
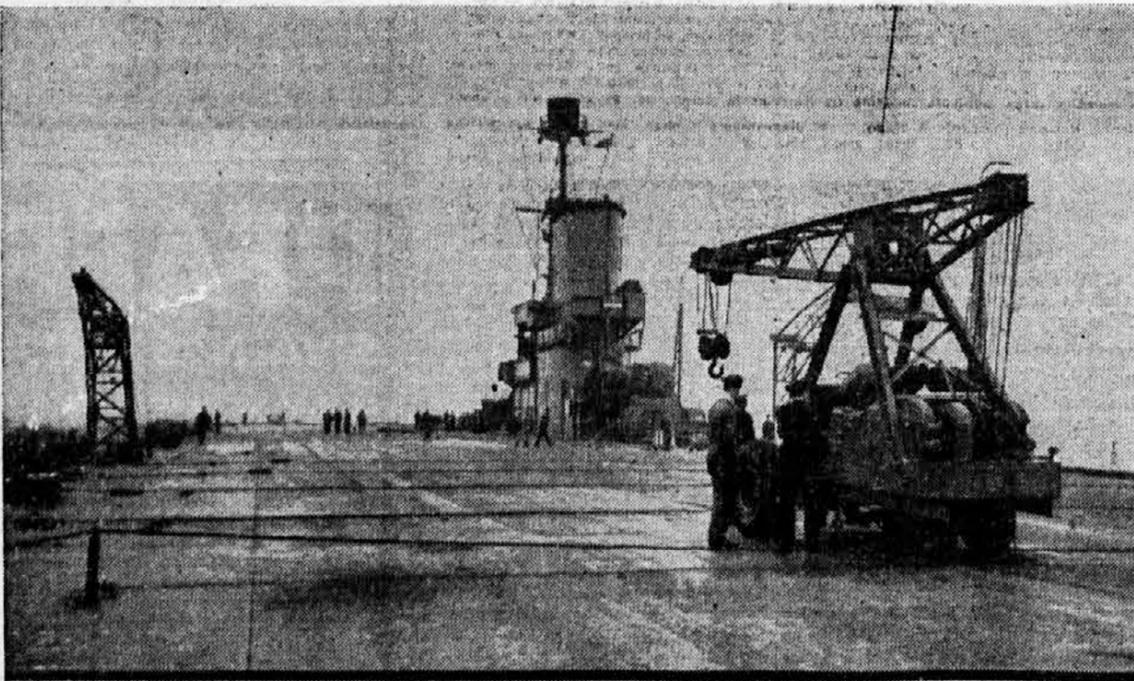
zadrego, kajti za tretjo človekoljubno muho gospoda Hockadaya ne morejo kaznovati po kazenskem zakoniku. Tako ima mož svojo zabavo in z njim vred vsa ameriška javnost — razen policije seveda...

Mesto iz samega cinka

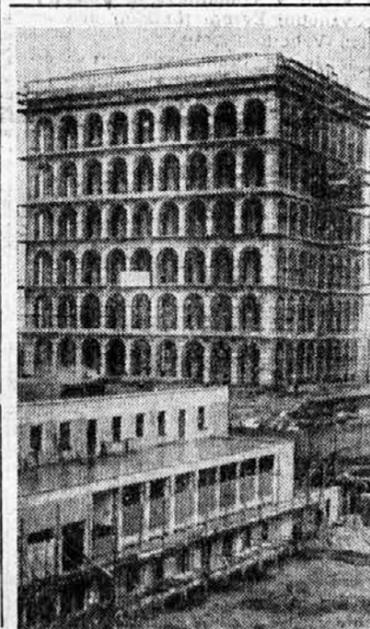
Lizbona, aprila.

Mesto Beira v portugalski Vzhodni Afriki je edino mesto na svetu, ki je zgrajeno iz cinka. Vse stanovanjske hiše, trgovine, bolnišnica in cerkev, sole in vojašnica: vse, prav vse je iz cinka. To je pa tudi edini material, ki lahko kljubuje izredno toplemu in vlažnemu podnebnju dežele.

Beiro so zgradili v šestih mesecih. Mesto šteje danes 2000 prebivalcev.

Angleška matična ladja »Ark Royal«, najmodernejša matična ladja sveta (spodaj) se je te dni vrnila po daljšem krizarjenju v angleške vode. Kako ogromna je ta ladja, vidimo posebno po gornji sliki, spominjajoči na kakšno kopensko letališče. V resnici je pa to ogromna ladijska paluba »Ark-Royal«, kjer se dvigajo in pristajajo letala. Lojce napete jeklene vrvi, ki jih vidimo na sliki, služijo za zavore pri pristajanju letal.

Z vneto pripravljajo v Rimu veliko svetovno razstavo, ki jo nameravajo odpreti leta 1942. Na gornji sliki vidimo eno izmed donebnih, ki jo pravkar grade.

Nadvojvoda Oton Habsburški se že nekaj časa mudí v Združenih državah; tam baje študira demokratsko ureditev države. Na gornji sliki ga vidimo v razgovoru z ameriškim častnikarjem. Iz USA pojde v Kanado.

Novi a „Družinskega tednika“

Mož, ki je zaspal svoj samomor

NAPISAL A. ENGEL

Proti večeru je prišel Frank Stone domov, če moremo njegovo majhno, slabo opremljeno sobico imenovati dom. Bil je blede, izčrpan, popolnoma ubog, ubogi sanjač, ki je svoje življenje sanjal; idealizem je bila namljenje njegova najljubša zaposlitev. Danes popoldne je imel klavirsko uro, poslednjo uro. Oče njegovega učenca namu je pri slovesu stisnil dolarski bankovec v roko rekoč, da nadaljnega pouka njegovemu sinu ne more več privoščiti. Potlej je Frank hodil, taval po vlemestnih ulicah, najprej brez namena in cilja, potlej pa z določnim namenom. Njegov stric, bližnji in vendar tako daljni sorodnik, je imel v eni predmestnih ulic delikatesno trgovino. Bil je precej obilen, premožen, mož, in edini, ki bi mu mogel pomagati. Ki mu pa ni hotel pomagati. Kot živa slika skopuštvja je stal za pulptom in medtem ko je s priučenimi gibi jemal sardine iz pločevinaste skatle, je mrmral nekaj o osebnosti umetnikov, ki na solidne trgovce gledajo zviška in neprestano ponavljajo, da bi vzeli nečaka v svojo trgovino za prodajalca.

Skladatelj v delikatesni trgovini! Frank se je zaničljivo, trpko nasmehnil. Ze davno je sedel v avtobusu, ki ga je peljal v mesto; zapustil ga je šele, ko je sprevodnik povedal, da so pri operi. In potlej je stal pred nekim zelo mladim gospodom, z zelo negovanimi brki in še bolj uslužnim obrazom.

»Rad bi izvedel za usodo moje opere,« mu je Frank dejal. »Opera. Skrivnostna žena. Ze enajst mesecev leži tukaj... na svoja pisma nisem do bil odgovorov...« Mladi dramaturg se je diplomatsko nasmehnil.

»Skrivnostna žena? Seveda... Spominjal se je... vendar gospod ravnatelj še ni utegnil dela pregledati... Zal je bil tako zaposlen... z vsemi mogočimi nevednostmi... vendar bo zanesljivo... vsekako — dosti upanja kajpak ni... prav za prav prav nič... neznan skladataelj... dandanes... tradicija... okoliščine...«

Pol ure nato je stal Frank spet v svoji majhni sobici — pred Kitty, ki je zanjo bil ta obupen boj z življenjem.

»Prišla sem, da bi se poslovila od tebe,« je dejala mlada dekle. »Mora tako biti, Frank... Jutri se bom zaročila... z nekim Stevenom... moj oče tako želi!« Frank jo pogleda, z nezrekljivo strminim pogledom.

»Tega ne smeš storiti, Kitty,« meni napovedal. »Dobro,« odvrne mlada dekle, »potlej zbežiš... toda še danes... takoj, če hočeš... Saj veš, da samo tebe ljubim...«

»Bežati? Frank zakopje glavo v svoje roke. Ko da bi bilo to tako preprosto!... Kam? In s čim? Tudi romantika je zvezana s stroški... Ko dvigne pogled, je spet sam. Njegov pogled pa zdrkne k fotografiji, ki stoji na pisalni mizi. To je slika njegovega brata-dvojčka Ralpa, mladega črno-lasega moža z roženimi naočniki — za čudo podoben njemu. Ralph je je pred nekaj leti mahnil v južno Ameriko in odleži ni nikoli ničesar slišal o njem. Frank je sliko odložil. Zakaj ni šel takrat z njim? No, zdaj je vseeno, ko je prepoznano. Zadnja klavirska ura, stričeva odpoved, sporočilo o operi in Kittyjini odhod — preveč čelo za tako siv dan. In tudi bodočnost ni obetala nobenega čudeža več. To je pomenilo, da je najbolje napraviti konec...«

Mladi skladataelj se poslavlja od sveta. Poslednja disonanca. Piše pisma, tri pisma trem osebam. Prvo svojemu stricu: »Nič več te ne bom nadlegoval; ko prejmeš te vrstice, bom že davno v Hudsonovih valovih...« Drugo pismo opernemu ravnatelju: »...Mojo opero lahko vržete v koš... Ni vam je treba pregledovati. Ko dobite te vrstice v svoje roke, skladataelja že davno ne bo več med živimi...« Tretje pismo je namenjeno Kitty: »...bodi srečna! Če ne morem živeti s teboj, potlej sploh ne maram več živeti...«

Frank hiti na cesto, že stoji pred poštnim nabiralnikom... Pisna zdrknejo vanj z čudnim, topim zvokom: Frank je kar olajšan. Odločitev je padla. Napoti se proti pristanišču. Med hojo začuti dolarski žepu rahlo šumenje; to je dolarski bankovec, njegov zadnji bankovec, honorar za poslednjo klavirsko uro. Nehote se nasmehne. Ali naj denar vzame s seboj? Pred njim se zasveti majhna luč nad vratmi neke pristaniške beznice. Ne, ta denar bo rajši zapil.

En kozarec, drugi, tretji... deseti... o, za dolar dobiš že čisto spoštljivo količino alkohola. S težavo se osamljeni pivniški gost dvigne, plača in odide, ne, se majo proti vratom. Neizrekljivo utrujen je, njegove noge ga nežejo več nositi, le s težavo se premika dalje. Frank se tiplje skozi temno noč, se spotakne ob ladijsko vrvo, zdrkne na kolena, spotakne se v dru-

Nov ženski poklic

Newyork, aprila.

V neki veliki newyorkski trgovini za čevlje so si izmislili prav poseben ženski poklic, ki terja od uslužbenk veliko trpljenja.

Dekleta, ki so v tej službi, nimajo drugega dela, kakor da čevlje, ki so jih ljudje pravkar kupili, polagoma raztegnejo in omeščajo na lastni nogi. Vsaka ženska prav dobro ve, kako jo v novo kupljenih čevljih bole noge. Zdad pa kar uslužbenke nosijo nekaj dni nove čevlje in jih raztegnejo. Lahko si mislite, kakšne bolečine trpe dan za dnem v takšni službi ta občudovanja vredna dekleta.

Ovadba, ki ni zalegla

London, aprila.

Znano je, da je angleška policija zelo moralna, posebno kar se varietetskimi programi tiče. Tako so bili prijatelji lepe pesalke Patricije Astonove ondan zanjo v velikih skrbih: po njeni znameniti točki »striptease«, to je po točki, kjer si med plesom slači obleko kos za kosom, sta namreč prišla za kulise gledališča, kjer je umetnica nastopala, dva redarja in jo odpeljala s seboj v policijskem avtomobilu.

Boječ se, da ni morda prišla navzkriž z zakonom, so njeni prijatelji brž sedli v avtomobil in se odpeljali na policijo. A kdo popiše njihovo presenečenje, ko zaslišijo iz velike dvorane zraven policijskega komisariata godbo in ples! Policisti so bili namreč priredili dobrodojen koncert za vojake nekega londonskega polka.

ČUDNI LJUDJE • ČUDEN SVET

Najbrže vas bo zanimalo, s čim so ljudje njega dni ščetkali svoje obleke. Ščetke so iznašli namreč šela v dvajsetem stoletju. Rimljani so svoje obleke snužili s čopi iz volovskih repov. Seveda te ščetke niso tako temeljito čistile kakor današnje. Nekateri so pa namesto teh čopov rabili ščetinaste svinjske kože, po teh ščetinah imajo ščetke tudi svoje slovensko ime.

V nekaterih morskih ribah, kakor na primer trskah, jesetih in slanikih, živi večših še neka druga riba. Obdaja jo sluzasta kožica, dolga je pa kakšnih 20 centimetrov. To je muksimida, neke vrste slepa riba. Podobna je jegulji, okrog ust ima pa usta in se vanjo zažre. Vešah jo žre toliko časa, da jo obere do kosti.

Znanstveniki vedo povedati, da se ne selijo samo ptice v toplejše kraje, temveč tudi nekateri sesaleci. Tako je v Ameriki že dolgo znano, da netopirji prezimijo na jugu, spomladi se pa spet vrnejo v severnejše kraje.

gič, pade... Niti toliko moči nima, da bi se dvignil; njegov razum, ki ga je omamila močni whisky, mu je odpovedal pokorščino. Frank zaspil.

II.

Toda življenje teče dalje. Velemesto se prebudi. Poštar izprazni nabiralnik. Nekaj tucatov pismen je v njem. In med njimi so tudi tri poslovilna pisma samomorilca Franka Stonea.

Prvega drži v rokah njegov stric in pred njegovimi očmi zaplešejo steklene vine, škatle sardij in salame. Njegov nečak je mrtev... Samomor... tega ni hotel. Drugo pismo so prinesli z zajtrkom Kitty v njeno sinjo dekliško sobico.

»Jaz sem kriva,« šepetajo majhne, rdeče, trepetajoče ustnice, medtem ko vlažne, rjave oči strme v neznanu daljavo. »Jaz sem ga poglajala v smrt.« Tretje pismo pa bere ravnatelj opere, Mr. Henry Wilkins, pri jutrnjem pregledovanju dopisov.

»Vržite moje opero v koš... že davno sem...« Vročino seže ravnatelj v kopicu rokopisov, izvleče zaprašen, že nekoliko orumenel, debel zvezek. »Kako dolgo že tole leži tukaj?« Mladi dramaturg z negovanimi brčicami in še bolj uslužnim obrazom se nagne k njemu: »Leto dni, gospod ravnatelj! Pritisk na gumb in nekaj minut pozneje sedi korepetitor za klavirjem v ravnateljstvu, z zarumenelim zvezkom na notnem podstavku in igra... igra četrt ure, pol ure, celo uro. Poslušajo ga ravnatelj, dramaturg, tajnik, prvi tenor, prvi bariton in še mnogo drugih. Naposled se ravnatelj zbudi iz svoje zamaknenosti: »Moistrovina... sprejeto!«

Opoldnevnik priobčijo senzacija. Opera je sprejela delo samomorilca, opero mladega učitelja glasbe, ki je sinoči, kakor dokazujejo poslovilna pisma, skočil v Hudson. Njegovega trupla pa doslej še niso našli. Njegov samomor je šele ravnatelja opozoril na njegovo delo...

III.

Ob isti uri se Frank zbudi iz svojega globokega spanca, dvigne se in pomežika v opoldansko sonce. Od da-

Miss Astonova je na prireditvi dosegla s svojo točko velik uspeh in je zelo navdušila gledalce, zvečne same policiste. Toda ko je bil »striptease« končan, se je več policijskih podčastnikov spomnilo, da so bili prav za prav ravnakar priče nemoralne predstave; zato so se pritožili pri svojem starešini, češ da je plesalka s tem plesom žalila njihov nraveni čut.

Menda pač ni treba še posebej povedati, da to pot policijska »ovadba« ni zalegla in da se ni miss Astonovi nič huđeega zgodilo. (»Paris-soir«)

Ženska zamolčljivost več vredna kakor moška

London, aprila.

Britansko letalstvo je zaupalo ženskam nekaj svojih najvažnejših vojaških tajnosti. Tako na primer tajna gesla, prenašanje važnih ukazov itd.

Ne mislite, piše londonski »Daily Mail«, da se bo ta »nepredvidnost« maščevala. Zakaj o nepredvidnosti ni tu niti govora, ampak samo o priznanju ženski zamolčljivosti. Neki poveljnik britanskega letalstva je takole pojasnil, zakaj so ženske tako vredne tega zaupanja.

»Ženske so že po naravi prikriti. Sicer veliko govore, a malo povedo. Posebno ženske, ki največ govore, so najbolj prikriti; pod ploho besed namreč skrijejo vse, kar vedo. Na zadana vprašanja nikdar ne odgovarjajo naravnost; prav zato jih imajo moški za nelogični spol. Če boste ženskam zaupali neko skrivnost, bodo ponosne, da jo lahko zamolče: v razgovoru bodo povedale vse, kar jim bo le prišlo na misel, samo skrivnosti ne, ki ste

Zahtevajte za Vaše žimnice in tapecirano pohištvo

ŽIMO samo z zaščitno plombo

STERILIZIRANO

ZADRUŽNA TOVARNA ŽIME STRAŽIŠČE PRI KRANJU

Naša žima je higijensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C, ne diši, je brez maščobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v to svrhu z najmodernejšimi stroji in aparati. Odklanjajte žimo iz prepovedanih šušnarskih obratov, ker je slabo in nehygiensko izdelana, ni desinficirana, vsebuje fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo molji in mrčes.

Prepričajte se pred nakupom! Naše cene so najsolidnejše!

Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno plombo

STERILIZIRANO

Beg v zakon

London, aprila.

Med »vojne strahote«, ki jih je London doslej doživel, spada bržčas tudi veliko število porok. Od začetka vojne pa do danes je namreč v nekaterih predelih Londona število porok poskočilo za nič manj ko 300-400%. Pri tem je pa najbolj zanimivo to, da nič ne kaže, da bi ta naval v zakon popustil, čeprav so ti zakoni polni negotovosti.

Število porok najbolj naraste takrat, ko vpkoliceje nove letnike. Razumljivo: preden stopijo mladi Londončani v vojsko, hočejo najprej se urediti svoje zasebno življenje, in tam igra kajpak glavno vlogo ljubezen.

Opažajo, da so tudi »dopustniki«, t. j. tisti, ki se vračajo s Francoskega doma na dopust, zelo navdušeni za zakon. To dokazujejo tudi cerkvene knjige.

V Londonu jih je izmed 100 ženinov 60 v uniformi: nov dokaz, da se moški v vojnem času rajši ženijo kakor sicer.

V znamenju časa

Bruseljski list »De Standard« piše:

Vojna je zmerom vplivala na modo, prav tako vpliva tudi letos. Velike londonske modne hiše so pričele izdelovati temne plašče z belimi trakovi in z zelo svetlo podlogo, to pa zato, ker se v zatemnitvi takšni plašči najbolj obnesejo. Beli trakovi in bela podloga preprečijo, da bi se ženske na zatemnitvenih cestah zaletale druga v drugo.

Tudi na psičke niso pozabili: da ne bi kdo ponoči stopil na njihove male ljubljenske, so jim londonske gospe in gospodične sešile ljubke bele plaščke.

Tudi v Evropi so že opazili netopirje, ki se jeseni z lastavicami vred dvignejo in odleže na jug. Ker pa pogosto lete v mraku, jih ljudje ne opazijo. Vendar so nekoč na enem samem mestu v poldrugi uri videli leteti okrog 500 netopirjev. Z obročki, ki so jih jim nataknil na noge, so ugotovili, da se netopirji zmerom vrnejo na isto mesto, od koder so odleteli.

Tega najbrže še ne veste, da ponekod pajke goje kot domače živali, posebno na južnem Balkanu. Tu so namreč pred kratkim prišli na sled nekemu pajku, ki se hrani s stenjami. Tako so začeli na debelo rediti te pajke in zdaj jih imajo v hišah, da žro stenice, tako kakor mačke miši.

Mesto Bishop v Kaliforniji se lahko ponaša z edino farmo črvov na svetu. Ustanovila sta jo dva otroka. V glavo jima je šinila pametna misel, da bi takšno podjetje utegnulo prinašati kar lepe dohodke; posebno zato, ker živi v bližnjih vodah veliko posttrvi. Dala sta naložiti na kakšnih 600 kvadratnih metrov velikem ozem-

lju debelo plast sena, slame in različnih žitnih odpadkov. Tam zdaj redita črve in na željo jih razpošiljata v posebnih pločevinastih škatlah. Kupčija s črvi je prav donosna, saj razpošiljata v času ribjega lova kar po 6000 črvov na dan.

Saharski polži se v suši skrijejo v svojo hišico in tam počakajo dežja. To pa včasih zelo dolgo traja. Ugotovili so, da so polži ostali pri življenju tudi če so več let prebili v svojih hišicah v pričakovanju odrešilnega dežja.

V okolici Tiflisa v Mali Aziji opaziš stolpe, od daleč podobne stolpom nad petrolejskimi črpalkami. V resnici so pa ti stolpi spalnice Armenčev in drugih prebivalcev. V okolici je namreč silno veliko velikih in hudih moskitov. Ker pa moskiti po večini ostanejo pri tleh in ne leto višje ko tri metre nad zemljo, se ljudje pred njimi skrijejo v stolpe. Tam so popolnoma varni pred krvoločnimi žuželkami, pa tudi pred malarijo in drugimi boleznimi, izvirajočimi od teh živali.

»Opero vašega brata bomo vprizorili čez dva tedna... To je res mojstrovina...« In potlej stoji Frank pred Kitty. Sprejme ga v salonu očetove hiše in Frank se kar prestraši njene bledice, njenih utrujenih oči, njene upognjene postave.

»Vašega brata sem zelo ljubila... Nikoli ga ne bom pozabila...«

V.

Premiera v operi. Dvorana nabito polna, sijajna izvedba. V neki loži sedi Frank s Kitty in njenim očetom. Frank zapre oči. Njegovo delo, njegova premiera, njegova godba... Po drugem dejanju zadoni bučno ploskanje... toda ne more se veseliti. Ne more stopiti na oder, ne more se zahvaliti za priznanje, ostane mu samo denar...

Po predstavi priredi ravnatelj Wilkins v svoji vili svečano večerjo. Na koncu se svečano dvigne.

»Dame in gospodje, danes smo krstili opero, ki jo bomo nekoč pristevali med nesmrtna glasbena dela.« Ravnatelj ljubi superlativ — posebno v tem trenutku. »Toda — nadaljuje s prinučenim patosom — veselje današnjega večera je žal skaljeno z žalostjo, da stvaritelj tega dela ni več med nami. Ker so ga predčasno poklicali...«

»Oprostite, gospod ravnatelj,« mu seže Frank v besedo. »Moje brata Franka, kakor vsi vemo, niso odpoklicali, temveč je sam odšel v smrt. Ali bolje, ljudje so ga poglajali v smrt. V smrt ga je poglajal svet, ki žive zaničuje, velika dela zna žena... ker vas ne ljubim! Moje srce je Frankovo in bo zmerom njegovo ostalo...«

V sobani zavladala mučna tišina. Navzočni so v zadregi. Tedaj pomoli ravnatelj Franku desnico.

»Hvala lepa, mister Stone. Jaz in mi vsi smo zaslužili te besede. Naprtli smo si težko krivdo na svoje rame. Toda vaš brat ni umrl zaman. Predramil nas je. Služil nam bo kot opomin, da bomo delom živčih od slej posvečali tem večjo pozornost.«

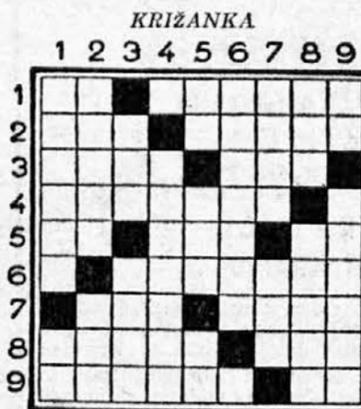
V zimskem vrtu za vilo sedita kakšne pol ure pozneje Kitty in Frank drug drugemu nasproti. Frank jo prime za roke. Ali Kitty ni dejala, da Franka ne bo nikoli pozabila, da bo

IV.

Ali se je samo Frank spremenil? Ne, tudi svet se je spremenil. Ginjen objame stric svojega drugega nečaka, mu vtakne tri dolarske bankovec v žep. Popraviti hoče vse, kar je Franku huđeega storil, vsaj njemu, Ralphu, naj se zdaj dobori godi... Ravnatelj opere Mr. Wilkins ga sprejme s pretirano ljubeznivostjo.

UGANKE?

KAKŠNA NAJ BOŠ OB DNEVIH, KO TI GRE VSE NAROBE?

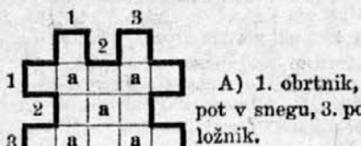

Pomen besed
 Vodoravno: 1. kratica za pripis; pevski glas. 2. jadranski otok; del obraza. 3. žito; števnik. 4. mesto v Sloveniji. 5. španski spolnik; češka pritrilnica; predlog. 6. metrična stopica. 7. števnik; azijska država. 8. pridevnik; veznik. 9. premogovnik v drinski banovini; kratica za moto-klub.

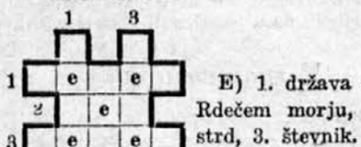
Navpično: 1. povzročitelj vsakodnevni nesreč; kratica za športno društvo. 2. svetopisemska oseba; pod. 3. drugo ime za bat; riževo žganje. 4. salo. 5. predlog; žensko ime; zaimek. 6. vodne poti. 7. poškodba; razdobje. 8. žensko ime; religiozni spev stare ali nove zaveze. 9. predlog; vas v kamniškem srezu.

ČAROBNI LIKI

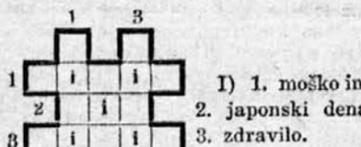
Pomen besed navpično in vodoravno:

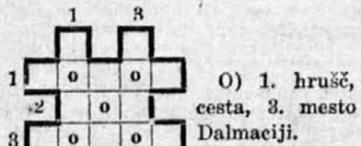
A) 1. obrtnik, 2. pot v snegu, 3. podložnik.

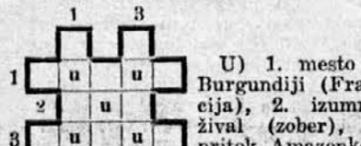
E) 1. država ob Rdečem morju, 2. strd, 3. števnik.

I) 1. moško ime, 2. japonski denar, 3. zdravilo.

O) 1. hrušč, 2. cesta, 3. mesto v Dalmaciji.

U) 1. mesto v Burgundiji (Francija), 2. izumrla žival (zober), 3. pritok Amazonke.

OPEKE

BOD

OOM ERI

NJE IKE ZIK

UCD MAT KLJ ITI

Opeke uredi tako, da dobiš lep rek.

POSETNIKA

FEODOR P. SVETEL

o. RAB

Kaj je ta gospod?

Rešitve ugank iz prejšnje številke

REŠITVE KRIZANKE:

Vodoravno, po vrsti: 1. p. s. posoda, 2. rok, sopot, 3. eden, lab, 4. paradiž, m, 5. ar, pot, le, 6. d, bolezen, 7. lov, rgl, 8. pirez, dan, 9. amadis, ra.

Rešitev čarobnega kvadrata: 1. milar, 2. Ineni, 3. letos, 4. anoda, 5. Risan.

Rešitev dopolnilnice: Cujte gore in bregovi, da sinovi Slave smo!

REŠITVE POSEYNIKE: lesni manipulanti.

Rešitev verzice: petina, natega, garaža, za liti, tišina, naloga.

REŠITVE ENACDE

a = Razor, b = zor, c = dopust, d = pust, e = vilice, f = lice, g = ua, x = Račovina

Rešitev premikalnice: Melik, sokol, Nanos.

Takšne dni doživiš vsako leto nekajkrat, in navadno prav tedaj, ko si že tako slabe volje. Prične se že zjutraj; ko vstaneš, opaziš v nogavici luknjo, ki je prejšnji večer še ni bilo. Morda je bila, pa je nisi videla. Dejstvo je, da je zdaj tu, da je nevarna za obstoj nogavice in da jo že prepozno za šivanje. Ob osmih imaš službo; in kar pohiteti moraš, če hočeš priti v službo, vsaj dve minuti po osmi uri.

Vzdihneš, obuješ strgano nogavico in nekoliko na trnjih odhitiš v službo. Kakor nalašč je tudi gospod šef nataknen. Morda ima prav takšen slab dan kakor ti. Sicer se najbrže ne jezi zaradi luknje v nogavici, toda zate vzrok njegove slabe volje ni važen. Važnejše je, da tisti dan izredno hitro narekuje pisma, hkrati pa hoče, da jih še hitreje in popolnoma točno — brez napake! — pretipkaš.

Ze pri prvem stenogramu se ti zlo mi svinčnik in kajpak nikakor ne moreš med listi papirja najti ošiljenega. Se pravkar si ga videla, saj si pred narekom — za vsak primer — dva ošilila, zdaj se je pa ta zlo mek na lepem skrila. Premedeš vse papirje, pogledaš pod mizo in v koš — svinčnika nikjer. Slabe volje pišeš dalje s slabo ošiljenim svinčnikom. Ko dokončaš pismo in dvigneš oči, vidiš, kako gospod šef z ošiljenim svinčnikom riše po zapisnici pred seboj kroge in kvadrate brez sleherne pametne zveze.

Če še pristavim, da je tisti dan v menzi na mizi špinača, ki je ti prav nič rada ne ješ, da dobiš popoldne v službi dvakrat toliko pisem kakor sicer in da moraš skoraj na vsa še

dala ugnati v kozji rog, čeprav je vse v meni težilo k slabi volji. Oščekala dem stari plašč, da se je zdel vsaj na videz nov, zlikala obleko in skrbno zakrpala edine tenične nogavice. Potem sem se še sebe pričela negovati, kakor tako lepo bereš v poučnih časopisih za kozmetiko. Okopala sem se v mlačni vodi, si z vso skrbjo negovala nohte, si oščekala lase, skratka storila sem vse, da bi morala biti sveža in dobre volje. In vendar nisem bila, in sam Bog ve, zakaj ne.

Potem sem si skušala urediti pričesko. To je že tako dolgočasno delo, posebno če ti prične trajno kodranje popuščati. In tisto sončno, prelepo nedeljo, ko sem skozi okno videla dekleta in žene v zlikano novih oblekah, si nikakor nisem mogla urediti pričeske. Neverjetno je, kako se včasih lasje upirajo. Biti bi morali zavihani navznoter, pa so se nalašč vihali navzven. Najprej sem potrpežljivo vse razdrila in poskusila znovo. Potem sem se jezila in sem postala že nervozna, kajti mudilo se mi je. Naposled sem že hotela ostati doma, čeprav sem slutila, da bi bila pozneje slabe volje. Zdažci sem se spomnila: »Zakaj bi se jezila zaradi takšne nes pametne pričeske! Vzela sem glavnik in sem si meni nič tebi nič razčesala lase. Potem sem smuknila v obleko, ogrnila plašč, in poveznila klobuk, se še malo povrtela pred zrcalom in lahkega srca odšla na sprehod. Pomagalo mi je spoznanje, da moja življenjska sreča pač ni odvisna od nekakšne bedaste pričeske. Čeprav morda moji lasje niso bili tako brezhidno uravnani kakor kodri drugih žensk, sem vseno lahkega srca in lahkih nog hodila po soncu.«

Odnehati je treba, in ne trmasto zahtevati svoje! Če že pol ure išče svinčnik ali dežnik, si nikar ne domišljaj, da ga boste v nekaj minutah našli. Rajši recite: »Naj bo, kjer hoče, ali pa, Pa naj bo tako, in odložite iskanje na pozneje. Kajpak morate tudi tako misliti. In namesto da bi se jezili, se zasmejete in postanite dobre volje, skušajte svojo pozornost obrniti na druge, lepše stvari.

Nekoč me je neka znanka nalašč zlobno užalila. Četrť ure sem se jezila, hudo mi je bilo, žalostila sem se. Potlej sem si pa dejala: »Zakaj bi se jezila, saj je razen hudobije in zlih jezikov še toliko lepega na svetu! Na primer cvetlice, sonce, dobroti! Res ni vredno, da bi se jezila. Tisti trenutek sem postala dobre volje, in vsa jeza je kar zdrknila z mene.

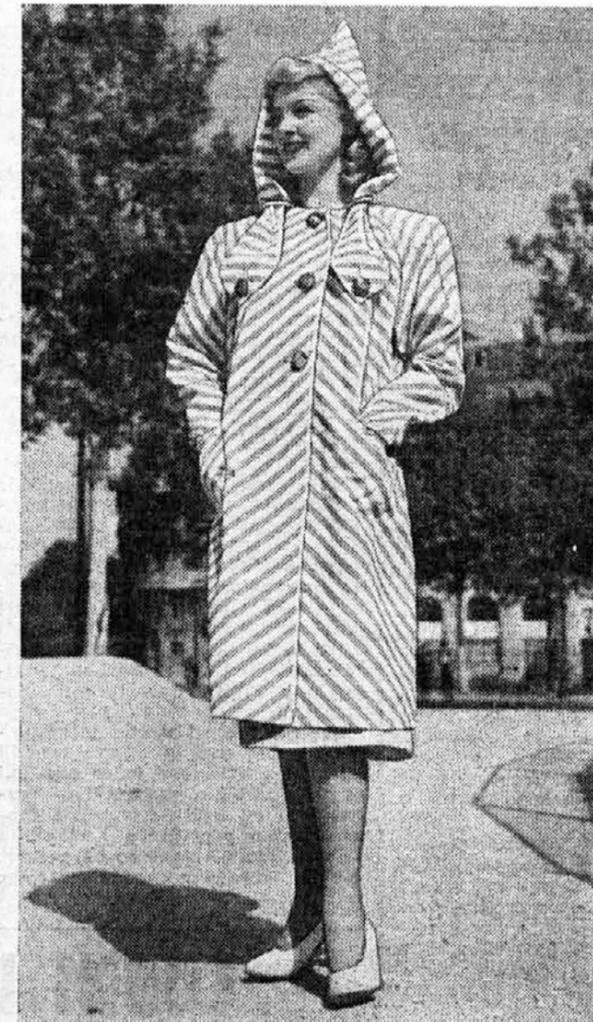
Skušajte tudi ve ob takšnih dnevih tako ravnati: pripravile si boste mnogo jeze in bridkih ur. Saska

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Jedilnik za skromnejše razmere
 Četrtek: Goveja juha s krpicami, krompirjev pire, hrenova omaka. Zvečer: Govedina od popodne v solati, kava.
 Petek: Zelenjavna juha, sirovi štruklji. Zvečer: Močnik.
 Sobota: Golaž, polenta. Zvečer: Praženec, kompot.
 Nedelja: Zeljnata juha, naravni zrezki, dušen riž, solata. Zvečer: Ocvrte kruhove rezine, kava ali čaj.
 Ponedeljek: Goveja juha z zdrobom, sladko zelje s krompirjem, govedina. Zvečer: Ajdovi žganci z mlekom.
 Torek: Fižolova juha, zabeljeni široki rezanci. Zvečer: Fižolova solata, kava.

Praktičen plašč s kapuco za počitnice ob morju. Narejen je tako praktično, da ga lahko nosite z obleko na promenadi, h kopalni obleki, h kratkim ali dolgim hlačam na peščini. Blago za ta plašč je belo progasto in impregnirano.

Sreda: Meso v omaki, kruhovi cmoki. Zvečer: Krompirjev golaž.

Jedilnik za premožnejše
 Četrtek: Goveja juha z rezanci, rižota s svinjino in čebulno omako, pomaranče. Zvečer: Govedina v solati s trdokuhanimi jajci, čaj.
 Petek: Fižolova omaka, krompirjev pire, sirovi štruklji, kompot. Zvečer: Carski praženec, limonova krema.
 Sobota: Kostna juha s prepečenimi kruhovimi rezinami, kumarčina omaka, krompirjevi kifeljčki, telečje kosti. Zvečer: Slanikova solata.
 Nedelja: Kisla juha, telečje zarebnice, cvetačna omaka, pražen krompir, mešana solata, piškoti z vinskim šodojem. Zvečer: Telečji golaž.
 Ponedeljek: Krompirjeva juha, angleški goveji zrezki, palačinke. Zvečer: Ocvrte kruhove rezine, čaj.
 Torek: Zelenjavna mesna jed, kremove rezine. Zvečer: Safalada v solati, kava.
 Sreda: Golaževa juha, telečji zrezki, krompirjeva solata. Zvečer: Rižev narastek z malinovo polivko.

Pojasnila:
 *Slanikova solata: Skuhajte nekoliko zelenjavih korenin, krompirja, fižola v stročju in nekaj olupljenih jabolk. Zrežite nekaj mariniranih slanikov na tanke rezine, dodajte zrezane čebule, popoprajte in osolite. Slanikovo mleko na drobno sesekljajte s kaprami in čebulo, zmešajte z gortico in po okusu z majonezo in vse to primešajte solati.
 *Cvetačna omaka: Očiščeno in oprano cvetnačo skuhamo v slanem kroup, vzamemo iz vode in jo odcedimo. Potlej jo položimo v porcelanasto skledo. Iz dveh dek masla in dveh dek moke napravimo svetlo prežganje in zalijemo s mlekom, da dobimo gosto omako. Osolimo in začimimo z nastrganim oreškom, primešamo celo jajce in zlico nastrganega parmskega sira. Z omako polijemo cvetačo v skledi, spet potresemo z nastrganim parmskim sirom, tu pa tam položimo košček masla in postavimo za nekaj minut v vročo pečico, da se zlatorumeno zapeče.
 *Angleški goveji zrezki: Narežite lepe zrezke iz govejega stegna in jih dobro potolcite in osolite ter opoprajte. V kozo dajte nekaj masti in zvrstite vanjo zrezke drugega poleg drugega. Na vrh dajte štiri žlice zrezane čebule in po možnosti zrezanih kislih ali suhih gob. Vse to dobro sesekljajte. Če imate še kakšen zrezek, ga položite na vrh, nanj pa zložite nekaj na tanke rezine zrezanega krompirja. Pokrijte in dušite na zmernem ognju. Preden daste jed na mizo, jo polijte z nekaj žlicami kisle smetane, ki ste ji primešali nekoliko moke.
 *Zelenjavna mesna jed: Zelenjavo vseh vrst, kar je imate na razpolago — kakor ohrovt, kolerabo, krompir, koren, grah, fižol v stročju — očistite, zrežite na velike kose in vse (razen krompirja) prevrte v slani vodi. Potlej odcedite in zlagajte v kozo, namažano s presnim maslom ali oljem. Vmes dajte koščke kokoši, če jo imate ali pa kakšne druge ostanke mesa in četrť tle govedine. Povrh vlijte četrť litra kostne juhe in vse dobro pokapajte s presnim maslom ali oljem. Dušite dve do tri ure na majhnem ognju

Ljubka pomladanska bluza pastelno-sinje barve iz najnovejšega materiala: tankih, finih vrve. Narejena je kaj preprosto, zapeta pa z živordecimi gumbi v obliki srčkov. Novopletivo je zelo praktično, močno in hladno.

Monogrami — entel — ažur gumbnice — gumbi — plise fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš
 LJUBLJANA, Františkanska ulica nasproti Uniona

Vezenje perila, predtisk ženskih ročnih del

Lepota pogleda in čar oči

V dobi romantike so pesniki mnogo pisali o lepoti ženskih oči in njih pogledu. Vendar ni danes naš namen, da bi vam o tem pisali. Skušali pa bomo ženskam, ki mislijo da so samo velike in lepo podčrtane oči lepe, povedati, kako napačno je njihovo mnenje. Kdo je že slisal, da narodna pesem opeva dolge načrtnjene trepalnice, obrbite obrvi in sinje obrobline oči? Prav zanesljivo nihče. Tista lepota, ki jo je ženska dala narava sama, je namreč tisočkrat več vredna, kakor vsi umetni pripomočki.

Lep pogled je pogosto pri ženski več vreden kakor vsa druga lepota. Kaže nam namreč vse njene telesne in duševne zmognosti. Poleg tega se s pogledom pogosto hitreje in bolj jasno lahko sporazumemo kakor z besedami. Z enim samim pogledom lahko zadržimo nekoga, ki bi hotel povedati nekaj, kar ne bi smel, ali pa lahko spodbudimo človeka, ki se počuti osamljenega in manjvrednega v družbi. Včasih zaradi enega samega pogleda lahko za zmerom izgubimo svoje prijatelje, včasih si z njim pridobimo prijatelja za vse življenje. Pogled je izraz našega srca in sploh vse naše notranjosti. Vendar se, kakor vse druge stvari na svetu, tudi lepoto in izrazitost pogleda celo lahko pručimo.

Globina pogleda:
 Nikar ne mislite, da samo senca dolgih trepalnic lahko napravi pogled izrazit in globok. Globino pogleda nam dajejo naši notranji občutki, strah, ljubezen, veselje, žalost, Svetlobi in globini zenice pa škodujejo: sovraštvo, zloba in solze.

Vesele oči:
 Vesele oči so dar mladosti. Tudi vaše oči bodo vesele, če boste ohranili mlado dušo, če se torej ne boste utopili v strupu vsakdanjih skrbi. Rekl bi boste, da je v življenju nemogoče ohraniti kljub vsakdanjim težkočam zadovoljen smehljaj v oči. In vendar je mogoče. Nobena inteligentna ženska ne bo dovolila, da bi ji trup vsakdanjih skrbi popolnoma vzel veselje do življenja.

Življenje je borba. Zato moramo skozi to borbo hoditi hrabro in pogumno, z novim upanjem v obeh in smehljajem na ustnicah.

Pametne oči:
Vsake oči, naj bodo že črne, sinje ali rjave so lahko lepe in zanimive, če se v njih zrcali želja po učenju in razumevanju. Oči, v katerih ne najdemo tega notranjega ognja, odbijajo, pa če so še tako lepe barve.

Čeprav je inteligenca dar narave, je vendar od nas odvisno kako ta dar izpopolnimo in povečamo. Prav tako, kakor vaše telo zahteva vsakodnevno telovadbo, tako tudi vaš duh terja duševnih vaj. Skušajte razumeti tudi takšne stvari, ki jih še ne znate, pa bi jih radi poznali in razumeli. Tako se v gledališču nikar ne zadovoljite s tem, da občudujete samo obleke in lepoto gledaliških igralcev, temveč skušajte najti vodilno misel z igre, uganiti, analizirati značaj oseb in razvoj igre. Na kratko torej, skušajte razumeti vsebino igre in jo primerjati z vsakdanjim življenjem.

Ce berete, berite pazljivo in z razumom. Išcite lepoto besed in sloga, ki vam ga delo daje.

Barva oči in obleke:

Neki znameniti slikar nam je o odnosu oči do oblek dal sledeče podatke: Če imate zelene ali sinje oči, potem se varujte zlatih zob. Kadar se hočete polepšati s kakšnim nakitom, pazite, da se bo nakit ujema z vašimi očmi in da se bo podal k njim.

Sinjim očem se poda: Safir, tirkiz, akvamarin in ametist; zelenim pa smaragd in tirkiz. Če imate rjave oči nosite rubine in topaze.

Zenska z rjavimi očmi bo lepša, če bo nosila obleke rumene barve, ženska s sinjimi očmi naj pa nosi sinje, zelene ali vijoličaste obleke. Zelene oči najbolj poudari svetlo zelena obleka.

Če pomislimo zdaj še na moža, moramo priznati, da se k sinjim očem najbolj poda modra, k temnim pa rdeča ovratnica. Nikar ne mislimo, da ni važno, kakšna je ovratnica; narobe prav nje barva igra pri eleganci moške obleke glavno vlogo.

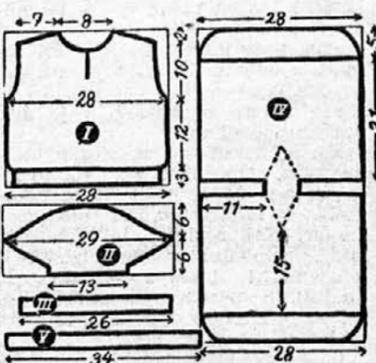
Pomladanska garnitura za vašega malčka

Za vašega malčka bo zdaj na pomlad tudi treba naplesti ljubko oblačilce. Upamo, da ste se zdaj že toliko navadili pletenja, da vam to ne dela nikakršnih preglavic, posebno če gre za to, da bo vaš ljubljencek ljubko oblečen. Prepričani smo, da vam s krojem in navodilom za pomladansko garnituro zelo ustrežemo.

Za celo garnituro, hlačke in jopico, potrebujete komaj 250 gramov bele ali pa kakšne druge, prav nežnobarvne volne, za pletenje pa pletilki št. 2 in pol in pletilki št. 3, naposled pa še 8 belih, lepih gumbov.

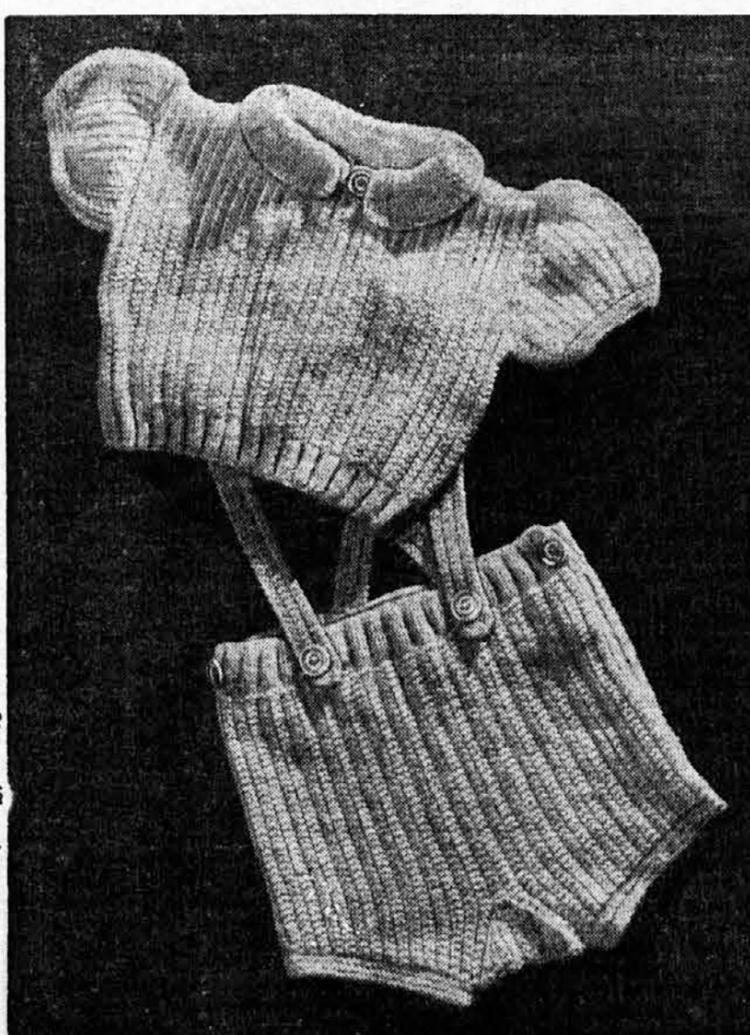
Fantazijski vzoreček je izredno preprosto: 3 petlje desne in eno levo, 3 desne, 1 levo. V drugi vrsti pa ves čas same gladke, to se pravi, zmerom desne. Vzorec se ponavlja.

Najprej za prednji del jopice nasnujete kakšnih 84 petelj. (Če boste videli, da bo to za vašega malčka

preveliko ali premajhno, se po tem ravnavajte.) Začnite s pletilkama 2 in pol in pletite 3 cm visoko v patentnem vzorčku, to se pravi, dve desni in dve levi. Potlej prenesite na pletilki št. 3 in pletite v fantazijskem vzorčku. Tako delajte 12 cm visoko, ne da bi kaj snemali ali dodajali. Potlej pa začnite snemati za rokavni odprtini, in sicer: najprej 3 petlje na vsaki strani, potlej po 2 petlji in naposled štirikrat po 1 petljo v vsaki drugi vrsti. Ko je rokavna odprtina visoka štiri centimetre, razdelite delček na dve polovici. Prvo polovico pustite, drugo pa pletite dalje. Najprej pletite naravnost 3 cm, potlej pa v sredi snemajte za vratni izrez najprej 8 petelj, potlej pa trikrat po 2 petlji v vsaki drugi vrsti. S tem je polovica vratnega izreza zaključena, petlje, ki so ostale na pletilki, pa snemite trikrat za ramena. Potlej nadaljujte drugo stran prednjega dela in jo splebite prav tako.

Za hrbet nasnujete kakšnih 78 petelj s pletilkama št. 2 in pol in pletite 3 cm visoko v patentnem vzorčku. Potem nadaljujete s pletilkama št. 3 in pletite v fantazijskem vzorčku 12 cm visoko. Za rokavni odprtini snemajte na vsaki strani: 3 petlje, 2 petlji in štirikrat po 1 petljo v vsaki drugi vrsti. Pletite še 10 cm naravnost, potlej

pa snemite trikrat petlje za ramena, ostale pa hkrati.

Za rokavčke nasnujete 40 petelj s pletilkama št. 3; 6 vrst pletite same desne. V šesti vrsti nasnujete vmes toliko petelj, da jih boste imeli na pletilki kakšnih 70. Nadaljujete v fantazijskem vzorčku. Pri višini 6 cm začnite snemati, in sicer tako, da v začetku vsake vrste snemate po 4 petlje, dvanašnjokrat pa po 2 petlji. Ostalih 14 petelj snemite hkrati.

Za ovratnik nasnujete posebej 9 petelj in ga pletite gladko, to se pravi, same desne, in sicer 26 cm visoko. Potlej snemite. Lahko pa tudi najprej prednji in zadnji del na ramenih sešijete in nasnujete primerno število petelj za ovratnik ter ga kar zraven napletete.

Ko so vsi deli končani, jih zlikajte z vlažno krpo; posebno skrbno pa robove. Vstavite rokava. Pod ovratnikom napravite dve zanki in prišijete dva bela gumba.

Jopica je končana.

Za hlačke pa nasnujete s pletilkama št. 2 in pol 66 petelj in pletite za pas 5 cm visoko. Potem nadaljujete v fantazijskem vzorčku s pletilkama št. 3 do višine 15 cm. Takrat začnite pletiti

hlačnico. V sredi, pri 33. petlji dodajte eno petljo, pri 34. petlji pa drugo. Tako nadaljujete v vsaki drugi vrsti, in sicer 20 vrst visoko. Tako dodajte 22 petelj. Nato snemite za vsako hlačnico 33 petelj, v sredi vam pa ostane tistih 22 petelj. Pletite jih 2 cm visoko. Potlej spet nasnujete za vsako hlačnico po 33 petelj, odsej vzemite skupaj v vsaki drugi vrsti po dve petlji, tako da snemate tistih srednjih 22 petelj do konca. Potem pletite naravnost 15 cm visoko, nato pa 2 in pol cm visoko s pletilkama št. 2 in pol patentni vzoreček. Na vsaki strani napravite v primerni razdalji po dve gumbnici, in sicer tako, da snemate štiri petlje in jih v drugi vrsti podpletete. Pletite patentni vzoreček še 2 in pol cm visoko in snemite.

Petlje z obeh hlačnic nasnujete na pletilki in pletite gladko 2 cm visoko. Za naramnice pa nasnujete 9 petelj in jih pletite v fantazijskem vzorčku 34 cm visoko. Na koncu vsake naramnice napravite gumbnico.

Vse dele polikajte, jih sešijete in robove po možnosti še enkrat polikajte. Upamo, da se bo vaš malček v tej ljubki pomladanski oblecki prav dobro počutil.

Praktični nasveti

Na Danskem si družine z avtomobili — in teh ni malo — za velike družinske izlete takole pomagajo s sedeži: na priklonno stola položijo oblazinjene deske, na sedež in naslonjalu. Deski sta nekoliko daljši od obeh stolov, tako da ima na klopi dovolj prostora ves »družič«. Deska na naslonjalu je tako narejena, da jo lahko kar nataknejo na naslonjalu stolov (glej sliko 3!), poleg tega imata pa obe deski v sredi dve majhni deščici, da se deski ne moreta med vožnjo premikati sem in tja.

Na slikki vidite deski že pritrjeni na priklonno stola. Ta naprava je zelo praktična, saj ni nič manj prožna in udobna od ostalih sedežev.

Če imate šele dvajset let...

Nikar ne mislite, da je z dvajsetimi leti še prezgodaj, da si pričnete negovati svoj obraz. Vse mozolje in zajedalce morate redno negovati in odstranjevati takoj, ko se narede, da ne bo vaš obraz pozneje grob in razoran. Nikar ne mislite, da postane obraz mozoljast od »prehude« krvi in da bo to kar samo od sebe minilo. Mlada dekleta morajo imeti lep in čist obraz, nežen ko rožni popek. Mozolji in zajedalci so pa neprirodna in nezaželena nadloga; nje vzrok je nepopolna higijena, okuženje, slabi ali neustrezajoči kozmetični pripomočki, ali pa karšnen organski nedostatek.

Če imate dvajset let, uporabljajte kolikor mogoče malo šminke in si nikar ne barvajete las. Največja mikav-

S. REBOLJ
Najnoveše vozičke, igrače, raznotera kolesa samo dobre znamke
na vogalu Miklošičeve in Tavčarjeve

nost mladega dekleta je čist in svež obraz, šminka pa obraz nekako uniformira in obraz postara. Počrtnene trepalnice, podaljšane obrvi, rdečilo, vse to prihranite za tedaj, ko vam bo že trideset let. Izkoristite to desetletje, ko ste lahko še naravno lepe in mikavne!

Nega mladega obraza naj bo predvsem zelo enostavna. Dobro milo, kalfina raztopina za masno lice, in masna dnevna krema za suho lice. V mlajših letih lahko rabite še temnejši puder, medtem ko starejše dame s pridom uporabljajo samo puder svetlejših odtenkov.

Nohtov nikar ne loščite z Joščem kričee rdeče barve ali pa celo z loščem vijoličaste barve. Za mlada dekleta je najlepši lošč v blede biserni barvi.

Ko vam je trideset let, zamenjajte

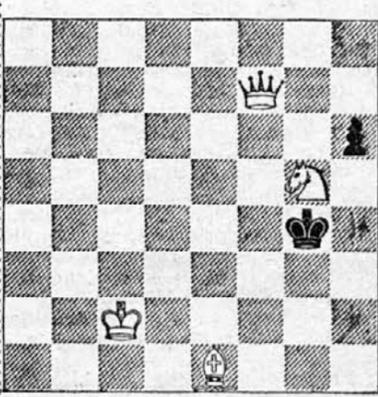
uporabo mila in vode; masno kožo očistite zvečer z mentolovo raztopino, suh obraz pa z mandljevim mlekom.

Priljubljena rožasta jopica se slaherno pomlad pojavi, naj to že v tej ali oni obliki. Lani smo jo videli precej kratko, z rokavi do komolcev in zadač široko. Letos je za spoznanje daljša, rokava ima dolga, sicer je pa vse ostalo pri starem. Posebno se poda prilagojci se temni ali pa svetlejši enobarvni obleki.

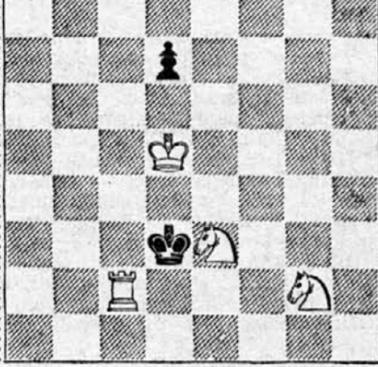
ŠAH

Problem št. 25
Sestavil F. Müller d. Werra (1889)

Mat v 3 potezah (B 41)

Problem št. 26
Sestavil W. A. Shinkman (1900)

Mat v 4 potezah (B 52)

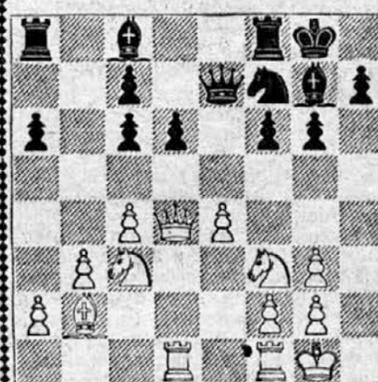
Klasična kratka partija

Skotski gambit (Newyork 1859)

Beli:	Črni:
P. Morphy	Perrin
(brez Sb1)	
1. e4	e5
2. Sf3	Se6
3. d4	e×d4
4. Lc4	Lc5
5. o-o	d6
6. b4	Lb6
7. b5	Se5? (Sa5)
8. S×e5	d×e5
9. f4	d3 šah
10. Kh1	Dd4
11. L×f7 šah	K×f7
12. f×e5 šah	Ke8
13. Df3	Se7
14. Df7 šah	Kd8
15. Lg5	D×e5
16. Tad1	D×g5
17. T×d3 šah	Ld7
18. Df8 šah	T×f8
19. T×f8 mat.	

Šahovska kombinacija

Policija iz partije
Hillingworth-Alexander (Hastings 1931)

Črni je igral
14. ... 16-15?
a beli je odgovoril
15. Sc3-d5!
in črni se je vdal, ker izgubi figuro.

Rešitev problema št. 23

- 1. Lb3-d1! Kf5-g6
- 2. Da2-g8 šah kar koli
- 3. Dg8-g7 (g4) mat.

- 1. ... Kf5-e4
- 2. Da2-c4 šah kar koli
- 3. Dc4-d4 (g4) mat.

- 1. ... Kf5-g5
- 2. Da2-e2 kar koli
- 3. Dc2-e5, g4 ali h5 mat.
- Na 1. ... Kf4 sledi 2. Df2 šah.

Rešitev problema št. 24

- 1. Lf3-h5 Kh4-g5
- 2. Se5-f7 šah Kg5-h4
- 3. Ld4-f2 mat.

Pri težavah v sled hemoroidov

pomagata že 1 do 2 Leo-pilule, če jih jemljete po jedi. To sredstvo pomaga že po petih, šestih urah do lahkega in prijetnega odvajanja.

Leo-pilule

Nič ni bolj neprijetnega od trganja na najrazličnejših mestih. Proti temu si pa lahko pomagate na kaj preprosto način: boleča mesta nadrgnite s ter-

Porabni nasveti

pentinom, položite nanje flanelaste krpe in nekaj minut po njih likajte s toplim likalnikom. Tako preženete tudi revmatizem.

27. nadaljevanje

Ni se domislila, da bi utegnil ta ali onj utrujeni diplomat izbrati kakšen samotnejši kotiček, kjer bi se odpočil, predvsem pa pobegniti pred radovednimi časniki.

Narobe, Orana je naivno upala, da bo Miguel po napornem delu iskal razvedrila v velikih in razkošnih hotelih, v zabaviščih, kjer se shajajo ljudje z vseh vetrov. Razen tega se je skušala približati posebno vsemu, kar je bilo francosko, ne da bi bila pomislila, da bo morda Miguel iskal družbe rajši v nemških in italijanskih krogih.

Tako je mlada žena tri dni brez uspeha iskala svojega moža. Obedovala in večerjala je v raznih velikih restavracijah, sprehajala se je po vseh ulicah, kjer bi ga utegnila srečati, pridružila se je celo nekim znanim pariškimi časniki, upajoč, da ji bodo ti vendar že pomagali najti Miguela.

Lepega dne ga je pa le zasledila, in sicer tedaj, ko je najmanj pričakovala.

Odzvala se je bila povabilu nekega znanega francoskega časnika; spoznala ga je pred več meseci pri svoji sestrični v Parizu.

Bil je mož okrog štiridesetih, zapučen in simpatičen, vendar in vsak trenutek pripravljen storiti vse, samo da ugoditi kakšni lepi ženski ali pa izvoha kakšno novico za svoj list.

Orana, vsa mladostna in lepa, se mu je zdela pripravna odskočna deska za vstop v družbo; ni je povabil toliko zato, da bi jo poučil o tem in onem — Orana ga je namreč takoj vprašala po podatkih o španski delegaciji, ne da bi omenila ime svojega moža — temveč vse bolj zato, da bi ga ljudje videli v njeni družbi in da bi imel neposredno korist od tega.

Bil je srečen, da se je lahko nekoliko pobahal pred to lepo žensko in ji pripovedoval razne senzacionalne novice, ki je o njih trdil, da jih je sam izvohal.

Imel je toliko opravkov s pokloni, da je čisto pozabil na namen svojega povabila in na svojo obljubo Orani, da ji bo pomagal izslediti nekega španskega znanca, baje člana španske delegacije. Nepristranski opazovalec bi opazil, da možakar kaj malo pozna člane raznih delegacij, kajti mož, ki ga je Orana tri dni zaman iskala, je sedel v njuni bližini, v družbi dveh gospodov, ne da bi ga bila Orana in njen spremljevalec opazila.

Orana je verno poslušala svojega novopečenega znanca, upajoč, da bo izvedela mnogo važnih novic, ki bo z njimi presenetila Miguela, češ, kako dobre zveze je imela v Zenevi in iz kako zanesljivih virov je dobivala razne novice. Prav ko se je vrtil časniki trudil, da bi ji razložil namen takratnega zasedanja Zveze narodov, je mlada žena na lepem opazila na drugem koncu dvorane svojega moža.

Sedel je v najbolj oddaljenem in najmirnejšem kotičku in večerjal v družbi dveh gospodov. Nehote so njegove oči poromale po gostih in se nenadno ustavile ob Oranini mizi. Mladi mož se je nenadno živo zganil. Na njegovem resnem obrazu se je zazrcalilo presenečenje, prav v trenutku, ko ga je Orana zagledala in vzkliknila sama pri sebi:

»Vendar že!»

Čeprav presenečen, se je Moreno obvladal. Obsedel je pri svojih tovariših, morda pri svojih gostih, kakor da se ne bi bilo nič zgodilo. Gospoda ob njegovih mizi sta bila že starejša od Morena; sodeč po njuni zunanosti, sta bila španca kakor on. Miguel ju je spostljivo poslušal in si zdaj pa zdaj kaj zabeležil v zapisnico, ki je ležala pred njim na mizi.

Orana še slutila ni, da bi utegnila zbuditi družba tujega možkega v Morenu kakšen kol zli sum. Videla je samo, kako dobro se zna njen mož obvladati, in to jo je zjezilo. Rajši bi videla, da bi bil nejevoljen zaradi njenega prihoda, kakor pa tako ledeno ravnodušen...

Kislo je požrla svoje razočaranje, potlej se je pa obrnila k svojemu spremljevalcu:

»Ali morda poznate tiste tri gospe ob mizici na koncu dvorane?« ga je radovedno vprašala.

»Vsi trije so plemiči.«

»Da, pozna se jim, da so Španci. Rada bi pa vedela njihova imena.« Mlada žena ni odnehala.

»Popolnoma neznani so mi,« je priznal njen spremljevalec, »sicer pa za nas časniki tudi niso zdaj nič kaj važni. Španski problem je danes tako rekoč urejen. Prispeli so najbrže samo zaradi kakšnih nepomembnih popravkov ali zahtev.«

»Vseeno bi pa rada vedela, kdo so,« je trmasto ponovila Orana.

»Če je tako,« je vljudno odgovoril časniki, »vam prav lahko pomagam. Vprašal bom hotelskega ravnatelja. On bo prav gotovo vedel, kdo so njegovi gostje.«

»Vprašajte ga, prosim,« je vneto potrdila Orana, potlej pa nekam plaho pristavila: »Toda pazite, da ne bo nihče opazil...«

»Bodite brez skrbi!« Poklical je ravnatelj. Ni se bil zmotil. Uslužni gospod mu je hitel pojasnjevati:

»To so zastopniki Španije. Največji izmed njih je Salvades, španski poslanik v Bernu. Drugi, starejši, de Parragua, je šef španske delegacije; no in tretji, najmlajši...«

»Tretji?« se je vznemirila Orana, in srce ji je pričelo burno utripati.

»Tretji je Moreno, nekdanji letalec. Zdaj se je posvetil diplomatski karieri; vse se zdi, da mora imeti vražjo voljo, kajti španska vlada ga je poslala v Zenevo, v oporo Parragui, ki že tako slovi kot izvrsten diplomat...«

»Hvala za pojasnilo,« je dejal časniki in si hitel pisati imena v zapisnico pred seboj. Potlej se je obrnil k Orani:

»Ali ste zdaj zadovoljni, lepa gospa?«

»Popolnoma.«

»Ali vam ta imena kaj posebnega pomenijo?« jo je nekam začudeno vprašal časniki.

»Uganili ste. Posebno eno...«

»Oh! Ali mi mar veste kaj posebnega povedati o teh gospodih?« jo je v poklicnem ognju vprašal spremljevalec.

»Kaj naj vam povem?« je bila zdaj vrsta na Orani, da se začudi. »No, kakšno anekdoto. Kakšno posebnost... dogodivščino. Veste, ljudje to tako radibero. Saj razumete?«

»Razumem... Hm...« Oklevala je. Priložnost je bila vabljiva, skušnjava velika.

Sleherni živec v njej se je uprl, ker je videla svojega moža tako mirnega, čeprav je vedel, da sedi nekaj korakov poleg njega ona, njegova žena.

V tistem trenutku so ji šinile skozi možgane vse pritožbe proti Miguelovi nebržičnosti v sedanjosti in preteklosti.

Ali je mogoče, da ta človek, ta diplomat, ki bi vendar moral poznati umetnost pridobivanja naklonjenosti — da ta človek tako robato in ponižujoče z njo ravna? Tako malo mu pomeni, da ji ni niti zaupal, kakšen je njegov pravi poklic. Njo, svojo ženo, je odrinil od najvažnejše strani svojega življenja. Morda zato, ker jo zaničuje... ali pa — to bo še verjetnejše — ker ji hoče prikriti svoje pravo življenje. Nekaj je pa nedvomno dokazal s tem svojim vedenjem, nekaj, kar je prav tako važno: da je ne ljubi.

Pravkar je dokazal, da je v družbi sploh noče poznati!

Zakaj ji vendar ni privoščil ne prijaznega pogleda ne pozdrava?! Hči graščaka Cadrerona je začutila, kako vse trepetava v njej zaradi užaljenega ponosa in ranjerega samoljubja.

»Oh, tako daleč smo že, da ga je sram pred menoj! Ničesar noče...«

»Vendar že!«

Čeprav presenečen, se je Moreno obvladal. Obsedel je pri svojih tovariših, morda pri svojih gostih, kakor da se ne bi bilo nič zgodilo. Gospoda ob njegovih mizi sta bila že starejša od Morena; sodeč po njuni zunanosti, sta bila španca kakor on. Miguel ju je spostljivo poslušal in si zdaj pa zdaj kaj zabeležil v zapisnico, ki je ležala pred njim na mizi.

Orana še slutila ni, da bi utegnila zbuditi družba tujega možkega v Morenu kakšen kol zli sum. Videla je samo, kako dobro se zna njen mož obvladati, in to jo je zjezilo. Rajši bi videla, da bi bil nejevoljen zaradi njenega prihoda, kakor pa tako ledeno ravnodušen...

Kislo je požrla svoje razočaranje, potlej se je pa obrnila k svojemu spremljevalcu:

»Ali morda poznate tiste tri gospe ob mizici na koncu dvorane?« ga je radovedno vprašala.

»Vsi trije so plemiči.«

»Da, pozna se jim, da so Španci. Rada bi pa vedela njihova imena.« Mlada žena ni odnehala.

»Popolnoma neznani so mi,« je priznal njen spremljevalec, »sicer pa za nas časniki tudi niso zdaj nič kaj važni. Španski problem je danes tako rekoč urejen. Prispeli so najbrže samo zaradi kakšnih nepomembnih popravkov ali zahtev.«

»Vseeno bi pa rada vedela, kdo so,« je trmasto ponovila Orana.

»Če je tako,« je vljudno odgovoril časniki, »vam prav lahko pomagam. Vprašal bom hotelskega ravnatelja. On bo prav gotovo vedel, kdo so njegovi gostje.«

»Vprašajte ga, prosim,« je vneto potrdila Orana, potlej pa nekam plaho pristavila: »Toda pazite, da ne bo nihče opazil...«

Ljubezen

ŠPANSKEGA ČASTNIKA

IZ FRANCOŠČINE PREVEDLA K. N.

vedeti o meni! Prav. To mi bo pač drago plačal!»

V sveti jezi in užaljenosti niti ni pomislila, da bi utegnilo njeno pripovedovanje njenemu možu kakor koli škodovati. Cutila je željo po maščevanju, in ta želja je premagala sleherni pomislek.

Skušala je ostati mirna, kakor da bi ji vse to ne bilo nič mar. Z nasmehom se je obrnila k svojemu spremljevalcu in mu tiho dejala: »Da, mnogo vem o enem izmed njih... prav čedno zgodbo... pravo ljubezensko romanco, tako romantično, da bi navdušila vse vaše bralce.«

Časniki je kar poskočil od veselja in radovedno zapil očel v lepo ženo. Proseče je vzkliknil:

»Nekaj veste? Oh, povejte mi vendar!«

»Hm... to je zgodba intimnega življenja enega izmed teh treh,« je obotavljaje se rekla mlada žena, ne vedoč, kako bi pričela.

»Nič za to! Saj lahko poveste zgodbo taktno... diskretno...« jo je izpodbujal radovedni časniki.

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

TOVARNA JOS. REICH LJUBLJANA

»Toda pod pogojem, da ne boste napisali, kdo vam je dal te podatke,« je nekam hlastno odgovorila mlada žena.

»Drži! Torej?«

»Pravo ime najmlajšega izmed njih, Morena — kakor je rekel hotelski ravnatelj — je Miguel de Plata...« je pričela Orana.

»Počakajte, da si zapišem. Miguel de... Plata. Ali to za gotovo veste?«

»Popolnoma za gotovo. Njegova žena je moja najboljša prijateljica.«

»Izvrstno! Torej?«

»Da. Poročila sta se med špansko državljansko vojno. No, in zdaj se prične prava ljubezenska zgodba... Bilo je v Barceloni. Nista se niti poznala. Sploh ne. To zapišite.«

»Sploh se nista poznala?«

»Ne. Zaljubila sta se na prvi pogled!«

»Srčkanol!«

»No, in česar vam še nisem povedala, to je najbolj zanimivo: komaj uro po svojem prvem srečanju... po prvem spogledu... menda me razumete?«

»Da.«

»Uro nato sta se poročila.«

»Neverjetno!«

»Da, v eni uri je bilo vsega konec. Menda se spominjate, da so bile v državljanski vojni poročne formalnosti kaj preproste?«

»Res, spominjam se.«

»No, prav. Tako sta se torej poročila. Pod vtisom ljubezni na prvi pogled! Drugo jutro je moral Moreno odriniti na fronto... pustiti svojo mlado ženo obupano samo, po poročni noči, po prvi edini ljubezenski noči...«

»Ljuba gospa, saj mi pripovedujete pravi, pravcati ljubezenski roman!«

Nasmehnila se je, in čeprav so jo časniki besede nehote zbudile, je bil njen nasmeh vseeno nasmeh sreče.

»Da, prav imate. To je pravi roman! Čudovit roman!« je sanjavo pristavila.

»In ta zveza še drži?« je živo vprašal časniki.

»In še kako!« je vzkliknila mlada žena. »Obožujeta se. Ona je lepa, mlada žena, hči nekega francoskega industrijca in plemiča... In on? Kakor vidite, je čeden gospod, zelo dobro vzgojen... pravi gentleman! Pravkar ste izvedeli, da je zelo sposoben diplomat... Zdi se, da je izredno dodelana, izrazita osebnost...«

Časniki jo je začudeno pogledal.

»Pravkar ste dejali, da ga ne poznate, zdaj mi pa pripovedujete o njem stvari...«

»Oprostite! Njega sem poznala, toda drugih ne,« je hladno odgovorila Orana.

»Vprašal sem vas samo zato, ker morajo biti podatki za naš časopis popolnoma pravilni in resnični,« je vljudno pojasnil časniki.

Njegov dvom je izpodbudil Orano kakor izpodbode konja ostroga. Živahno je dejala:

»Prepričani bodite, da si nisem ničesar izmislila! Vprašajte moje starše ali mojo sestrično! Povedali vam bodo, da izredno dobro poznam ta dva človeka, posebno pa ženo tega mladega diplomata.«

»Madame de Plata?«

»Da. Madame de Plata je moja prijateljica, moja najboljša in najintimnejša prijateljica, tako rekoč moj drugi jaz.«

»Hvaličen sem vam, da ste mi to povedali. Tako prijetno je pisati takšne nežne in romantične ljubezenske zgodbe današnjih čas, ko tako pogrešamo idile in romantike,« je vljudno dejal časniki.

»Ljubezen mladega, zmornega diplomata na prvi pogled, poroka v eni uri... vse to je res izredno zanimivo?«

»Kaj ne?«

»In vaša prijateljica, ali ljubi svojega moža?«

Orana je ob tem nenadnem, odkritem vprašanju nehote zardela.

»Dobro jutro, gospa,« pozdravi majhno dekletce svojo prijateljico pri igri. »Zdaj hitim domov, da skuham kosilo svojemu možu.«

»O, jaz imam pa še dosti časa za kuhanje korila,« se odreče prijateljica. »Meni se ne mudi, kajti moj mož je — vdovec!«

»Mama, novo žogo bi rad!«

»Ali si ob pamet, otrok moj! Saj je stara še čisto dobra!«

»Saj sem tudi jaz še čisto dober, in vendar si kupila drugega sinčka...«

»Ali v šoli pazljivo poslušas, sinko?«

»Seveda, očka!«

»Kaj pa najpazljiveje poslušas? Kaj te najbolj zanima?«

»Najbolj poslušam proti koncu ure, da slišim — zvonec...«

»Jožek, ali veš, kako so se imenovali ljudje, ki so v starem veku živeli ob reki Nilu?« vpraša učitelj.

»Vem, gospod učitelj — mumije!«

Italijanski humor

Majhno dekletce vpraša v šoli učiteljico:

»Gospodična učiteljica, ali je Bog bolan?«

»Kako ti je pa to šinilo v glavo, otrok moj?«

»Moja mamica je brala v časopisu, da je ljubi Bog doktorja Faccija k sebi poklical.«

Francesco odpotuje v Newyork. Ko se spreha po Broadwayu, se mu utrga nogavična podveza in pokuka izpod hlačnice.

»Hej, Sir!« zavpije neki majhen prodajalec časopisov, »vaša trakuja bi rada občepnila!«

Posebno pazite kaj bolnik pije!

Pitje ni le za zdravega človeka zelo važno, temveč tudi za bolnika mnogokrat važnejše od hrane!

Zato pitje Vi in Vaš bolnik čim češče našo najboljšo mineralno vodo, ki je obenem tudi zdravilna

ono z rdečimi srci

Prospecte in vsa potrebna navodila pošlje gratis in z veseljem

Uprava zdravilnega kopališča SLATINA RADENCI

Za en sam trenutek so njene oči poromale k mlademu Špancu, sedečemu ob mizi v kotu, in se ustavile na njem, na njegovi lepi, izraziti glavi, s temnimi, nekoliko kodrastimi lasmi, na ponosnem možkem obrazu z energično brado. Objele so njegovo sloko postavo, ki jo je tolikokrat na tihem skrivaj ogledovala, kadar sta drug ob drugem, z roko v roki korakala po nočnem Parizu.

Drobna gubica je skalila njeno belo čelo, ko je dejala: »Kajpak, tudi moja prijateljica obožuje svojega moža! Njeni starši so mi to povedali prav pred kratkim, komaj dva dni je tega... Pri njih sem bila, preden sem odpotovala v Zenevo.«

»Razumem, da se zanimate za mladi zakon,« je vljudno odgovoril časniki. »Povejte mi vendar,« je vzkliknil nenadno, »ali je ta mlada žena res tako lepa, da se utegne preudarna, hladni človek, kakor se zdi ta španski diplomat, na prvi pogled do ušes zaljubiti vanjo?«

»Ni napačno, čedna je... zdrava, mlada... polna življenja,« je v zadregi naštevala Orana. »Sicer pa, saj veste, ljubezen ima svoj okus... In kakor se zdi, naš diplomat ni imel slabega okusa,« je skoraj hudomušno pristavila.

»Res srečen zakon! To ste menda hoteli reči, mar ne?«

»Da, prav to. Kakor dva golobčka sta!«

In kakor da bi v domišljiji gledala zanimiv film, se je zagledala v daljavo in pričela pripovedovati: »Zmerom sta skupaj... Nikamor ne hodita, če pa slučajno le morata kam v vas ali po opravkih, gresta vselej skupaj. Življenje drugih ju ne zanima... In kakor v sanjah je dokončala: »Prijetno mora biti takšno življenje v dvoje, res.«

»Samo, če ni predolgočasno,« je podvomil časniki z modrostjo štiridesetletnega samca.

»Oh, njuno življenje nikakor ni dolgočasno,« je vzkliknila Orana v nenadnem ognju.

Med govorjenjem se je mlada žena vsa razvneto sklanjala globoko k svojemu spremljevalcu, da mu ne bi ušla nobena beseda. Časniki jo je pa zaverovno poslušal in že v mislih pisal zanimivo poročilo svojemu listu. Orani so od veselja nad tem domislekom kar žarele oči, okrog črešnjevordečih ustnic ji je pa zdaj pa zdaj zalagal hudomušen smehljaj. In zdelo se je, kakor da bi se tudi njen spremljevalec nalezal njene dobre volje, kajti zdaj pa zdaj se je zadovoljno nasmehnil ali se pa sklonil k Orani in k njenemu navdušenemu pripovedovanju kakšno duhovito pripomnil. Nepoznano oko bi, sodeč na prvi pogled, videlo v čednem, razigranem paru mladoporočenca v medenih težnih ali pa novopečena zaljubljenca.

Če ljudje vidijo, kako lepa dama in čeden možki prijetno kramljata, se spogledujeta in si nasmihata, nehote zmerom mislijo na ljubezen in ne na prijateljstvo.

V trenutku, ko se je Orana ob opisovanju svoje ljubezni do Morena sanjavo zagledala v daljavo, je opazila, kako njen mož z drugega konca sobe nejevoljno in mrko ogleduje njenega spremljevalca.

Zmagoslaven smehljaj je kakor sproščeno zalagal na lepem obrazu mlade žene.

Ali je mogoče, da se je njen mož vendarle otajal? Torej mu le ni vseeno, kakšen je človek, ki spremlja njegovo ženo?! In čeprav je ta ponosni — najrajši bi rekel ošabni — možak pravkar zatajil svojo ženo, ga je vendarle zbudil pogled na tistega, ki je tako samo po sebi umevno sedel in kramljal ob njeni strani...

Pobesila je oči, da Moreno ne bi mogel videti utrinka sreče, ki se je nenadno vžgal v njih. Spet se je globoko sklonila k svojemu spremljevalcu:

»Posebno nečesa ne smete pozabiti! Napišite, da je ta hladni, preudarni diplomat do svoje žene neverjetno nežen in čustven. Da, kar blazno je zaljubljen vanjo... Če bi ga varala, ali če bi samo podvomil o njeni ljubezni, bi bil zmožen storiti kaj nepremišljenega zaradi ljubosumnosti...«

DRUGA FRONTA

Ključki za tajnopise v vohunski službi

Kako v vojni šifrirajo in dešifrirajo zaupna pisma

Rintelena berete, in še na vsakem koraku slišite o vohunih, zato vas bo zanimalo, kako pišejo vohuni, kako brzojavljajo in oddajajo po radiu »šifrirana« poročila, zdaj oblastem zdaj svojim pomagačem.

Vsi romantični filmi o vohunstvu in protivohunstvu so zvečine iz trte izviti. In vendar nista ne vohunstvo ne protivohunstvo sad razgretih glav; narobe. Na prav trdnih in močnih nogah stojita, zlasti v današnjem času. V tajni službi bijejo bitke, ki niso nič manj srdite, nič manj nevarne kakor bitke na fronti.

Nekaj dni po nedavni vojni napovedi se je že angleški Intelligence-Service trkal po prsih, češ do malega vsi sovražni tajni agentje v Veliki Britaniji so za mrežami! To je bila kajpak preiminitna znaga britanskega protivohunstva in sam britanski vojni minister je priznal, da tistih par vohunov, ki so še o pravem času odnesli pete, prav nič ne zasenči zašlug britanskega protivohunstva. Zasluga angleških tajnih agentov je zato tako pomembna in vse pohvale vredna, ker se jim je med svetovno vojno posrečilo ujeti na Angleškem le neznatno število sovražnih vohunov.

Intelligence-Service vé, dá za sovrážne agente ni največja umetnost dobiti važne podatke, temveč da je njihova najtežja naloga, kako jih sporoče svojim dopisnikom. Zato je ukazano, da mora sleherno pismo in sleherna pošiljka za tujino na strogo kontrolo in cenzuro; takisto brzojavke in tiskovine.

Skušnje, ki si jih je nabral Intelligence-Service med svetovno vojno, so na moč dragocene, zlasti v tej vojni, ki jo bije zdaj njegova domovina. Tako na primer so nekóč mesece in mesece romale note, prave glasbene note, brez sleherne zapreke čez mejo, dokler se ni neki član angleškega protivohunškega urada domislil, da bi se dale note morda dešifrirati na kladu.

virju. Ugotovil je, da se po notah ne da zaigrati melodija, pač pa se je dalo prebrati neko skrivno poročilo.

Poštne znamke in druge, na oko še tako nedolžne stvari, so bile že dostikrat ključ do tajnega kodeksa. Dovolj je, da na znamki odrežeš po en zobec na določenem mestu, pa ti vsak tako manjkajoči zobec pomeni določeno črko, ali kar celo sporočilo.

Največje težave je imel Intelligence-Service z odgonetanjem tajnopisov. To je prava znanost — in Sir George Aston, starešina oddelka tajne službe »M.I.5« je posvetil temu vse svoje napore in vso svojo bistroumnost.

Po zaslugi tega strokovnjaka je izvojeval Intelligence-Service svojo najnovejšo zmago.

Eden izmed najpreprostejših tajnopisnih sistemov sestoji v tem, da črke abecede razporediš v drugem redu. Ta postopek je znan pod imenom »permutacij«. Tako n. pr. pomakneš vsako črko za eno mesto naprej. A postane B, B postane C, itd.; ali pa za dve mesti naprej: A postane C, B postane D, itd.

Ta način je sicer preprost, zato ga pa tudi ni dosti prida. Zakaj po črkah, ki se najpogosteje ponavljajo, nazadnje vendarle ugašes vso tajno abecedo. Saj je skoraj pri večini evropskih jezikov najpogostejša črka E, pri orientalskih A, v ruščini pa O. Nekateri jeziki ne poznajo ne X ne Y in Z, medtem ko so prav te črke v drugih jezikih pogoste. V tajnopisnem besedilu, ki se v njem — denimo — pogosto ponavlja črka T, zamenjaš to črko po vrsti z E ali O ali z A, in kaj kmalu najdeš ključ do vse abecede.

Kadar pa gre za tajnopis, ki ni zgrajen na preprosti permutaciji, moraš pač poskušati na več drugih načinov.

Teže je razplesti poročila vohunov, ki imajo eno samo besedo za ključ tajnopisa. Vzemimo na primer besedo »Kaiser«, ki so jo tako pogosto izgovarjali in pisali med svetovno vojno. S to besedo se da napraviti ključ v obliki križanke (ali mreže). Z drugimi besedami: iz te besede narediš 5 vrst po 5 črk. Prvih 5 črk besede »Kaiser« tvori prvo vrsto. Šesta črka (R) začinja drugo vrsto:

K A I S E
R

Potlej vpišeš po vrsti vse črke abecede, samo tistih ne, ki so že vsebovane v samem ključu. Mreža bo torej pokazala takšno sliko:

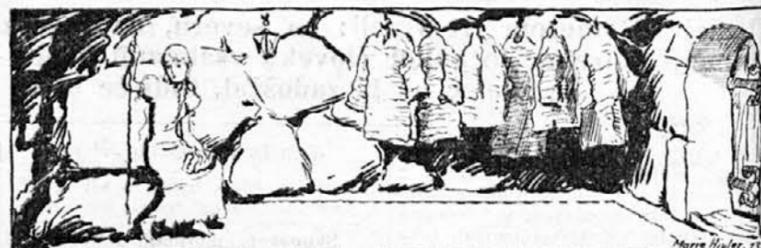
K A I S E
R B C D F
G H L M N
O P Q T U
V W X Y Z

Ta mreža dopušča več kombinacij za tajnopis. Vsako črko, ki jo potrebuješ, zamenjaš recimo s črko, ki je v križanki izpod nje. Tako bi na primer besedo »topc« zapisali YVW. Nov ključ lahko sestaviš tudi tako, da vzameš za zeleno črko naslednjo izza nje v vodoravni vrsti. Potlej bi zapisali besedo »topc« takole: UPQ. Kadar menjaš ključ, je seveda dešifriranje na moč težko, ker moraš uganiti predvsem ključ, potlej pa še način zamenjave črk.

Taka reč je hudo težka in naporna, vendar izvedljiva. To je dokazal Sir George Aston. Dešifrantji imajo dve osnovni: besedilo poročila in abecedo. S sodelovanjem matematikov, slovničarjev in filologov in seveda z veliko vztrajnostjo in potrpežljivostjo se da razplesti vsaka takšna uganka. Brez skrbi lahko rečemo, da današnji dan ni tako zamotanega in bistroumnega kodeksa, ki bi mu učenost in vztrajnost ne prišla do živega.

(»Dimanche Illustré«, Pariz)

H. C. Andersen: DIVJI LABODI

Zato se je ponoči splazila od njega v majhno izbo, v izbico, ki je bila okrašena prav tako kakor gozdna duplina, in pletla oklep za oklepom. Toda, ko je prišla sedmega, ji je zmanjkalo kopriv.

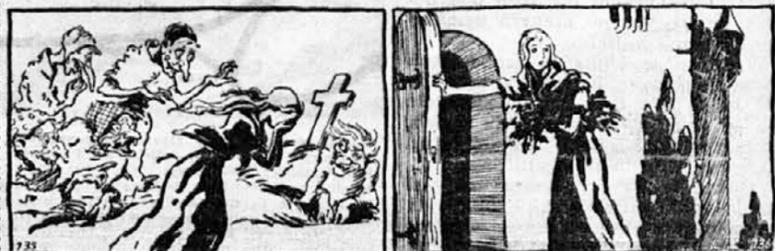

32

Na pokopališču so pa rasle koprive, to je dobro vedela. Toda kako neki naj pride do njih, kako naj jih sama natrga, in kako naj neopazno pobegne od tod?

»Oh, kaj je bolečina v mojih prstih spričo trpljenja, ki ga mora pretrpeti moje srce!« je pomislila. »In vendar moram tvegati! Gospod mi ne bo odrekel svoje pomoči!«

S težkim srcem, kakor da bi nameravala kaj slabega, se je v jasni mesečni noči splazila v vrt, stekla skozi dolgi drevored in po samotnih cestah tja proti pokopališču. Zagledala je na grobovih strašne, grde čarovnice; sogle so svoje cape, kakor da bi se hotele kopati, in odkopavale sveže grobove; iz njih so z dolgimi, suhimi prsti izkopale šele dobro pokopana trupla in jedle njih meso.

33

Eliza je morala mimo njih; naperile so svoje zlobne oči vanjo. Eliza je pa molila, pobožno in vroče. Potlej je nabrala koprive in jih odnesla v grad.

En sam človek jo je videl, nadškof. Bdel je tedaj, ko so drugi spali. Zdaj je pač vedel, da je prav imel, misleč, da z mlado kraljico ni vse tako, kakor bi moralo biti.

Bila je čarovnica, zato je začarala kralja in vse ljudstvo. Pri izpovedi je povedal kralju, kar je bil videl, in česa se boji.

In ko je izgovoril trde besede, so leseni svetniki zmajali z glavami, kakor da bi hoteli reči: »Saj ni tako! Eliza je nedolžna.« Toda nadškof je drugače razumel njih dejanje. Misil je, da zmajujejo z glavo nad Elizinimi grehi in da pričajo proti njej.

Dve težki solzi sta spolzeli čez kraljeva lica, toda odšel je domov z dvomom v srcu.

DALJE PRIHODNJC

Strateški pomen prekopa med Renom, Maino in Donavo

Ze leta 1927. so začeli Nemci graditi prekop, ki bo vezal Srednjo Evropo s Črnim morjem in sicer po Renu, Maini in Donavi. Po podatkih italijanskega lista »Forze Armate« bo ta prekop dograjen leta 1945. Vezal bo Bamberg ob Maini z Nürnbergom in Regensburgom ob Donavi. Dolg bo približno 400 kilometrov in plovev za ladje do 1.500 ton. Ko bo ta prekop končan, se bo v precejšnji meri spremenil ne samo gospodarski pomen prometa v Srednji Evropi in v donavskem bazenu, temveč tudi strateško zamero tega dela Evrope, kajti Srednja Evropa bo tako še v tesnejši zvezi z jugovzhodno Evropo.

Ne oziraje se na to, če dograditev tega prekopa pomeni del nemške politike, znane pod imenom »treh B-jev«, kar pomeni železniško zvezo Berlin-Bizanc (Carigrad)-Bagdad, je vendar treba poudariti, da so na to gradnjo Nemci ponosni, ker je zanje velikega gospodarskega in strateškega pomena.

Nemčija je danes ob Donavi najmočnejša država. Njeno rečno ladjevje ima okrog 600.000 ton z okrog 90 tisoč konjskimi silami, to je več, kakor znaša moč ladjevja Jugoslavije, Madžarske in Romunije skupaj. Vse tri države imajo namreč za okrog 400.000 ton rečnega ladjevja, s skupaj okrog 90 tisoč konjskimi silami.

Nove nacionalne težnje terjajo od Nemčije zgraditev velikih rečnih poti, in tako zvezo njenih velikih industrijskih središč s trgovskimi središči Balkana in Male Azije. V tem pogledu so pa rečna pota dosti praktičnejša in cenejša od železnice. Zato je gospodarski pomen novega prekopa tako važen. Lahko rečemo, da bo ta prekop ne samo gospodarskega, temveč tudi političnega pomena za Nemčijo.

V strateškem pogledu je gradnja tega prekopa za notranjo plovo po nemškem rajhu važna strateška pot, ki omogoča zvezo, manevriranje in oskrbovanje vojske na skrajnem vzhodu pa tudi na skrajnem zahodu rajha. Z dograditvijo tega prekopa, dobro varovanega sredi nemškega ozemlja, se bodo uresničile sanje Karla Velikega in tudi samega Napoleona. Ze ta dva sta namreč njega dni skrbno proučevala možnost takšne zveze med zahodno in jugovzhodno Evropo.

Ren je posebno primerna pot za notranjo plovo, ker teče po ozemlju, kjer cvete kovinska in kemična industrija. Po Renu bo po novem prekopu vezano Črno morje s Severnim morjem. Na njegovih bregovih leže največja trg. pristanišča v Evropi: Hamburg, Rotterdam, Anvers, London in Bremen. Maina je dolga okrog 500 kilometrov: po njej se odpira pot proti severu ali pa proti jugovzhodu, kar je glavni cilj tega prekopa.

Donava, ki ima najdaljši tok (okrog 2.300 kilometrov) je za Volgo najmočnejša evropska reka. Naposled je sama smer Donave izredne važnosti,

saj vodi iz osrčja Srednje Evrope prav na jugovzhod. Ustje Donave ni tako velike važnosti, je pa blizu velikim in bogatim središčem Bližnjega Vzhoda.

Po vsem navedenem je jasno, da bi se z dograditvijo prekopa med Renom, Maino in Donavo precej povečala gospodarska moč Nemčije. Hkrati bi se s tem pridobila nova zveza, ki bi se tesneje vezala jugovzhod s centralnimi državami naše celine. Toda, to so za enkrat v glavnem samo načrti. Tudi l. 1945. je še daleč pred nami. In za enkrat bo ostal ta projekt spričo vojne in važnejši stvari — samo projekt. Upajmo pa, da bo takrat, ko bo projekt že stvarnost, tudi evropsko človeštvo preveval nov duh in bo ta vodna pot v korist vsem, prav vsem evropskim narodom.

3000 cenzorjev na delu

Napisal Stanley Jackson (London)

Pred začetkom svetovne vojne je štel angleški cenzurni oddelek samo 170 oseb; že v začetku leta 1918. je imel okrog 5000 strokovnjakov, ki so noč in dan pregledovali pisma in ostalo pošto.

To pot je Angleška začela vojno z več ko 3000 ljudmi, ki pregledujejo pošto, poznajo tajne šifre in skrivnosti nevidnega črnila. Vsi ti cenzorji govore skupaj 130 jezikov in narečij.

Osebe pripada vsem mogočim poklicem. Pošto in pakete pregledujejo učitelji, vseučiliški profesorji iz Oxforda, duhovniki, bankirji in odvorniki. To delo opravljajo za plačo, ki znaša povprečno 350 funtov (okrog 84.000 dinarjev) na leto. V Liverpoolu in drugih večjih mestih pregledajo vsak dan za več ko 5 ton pism. Po zaslugi uspehov na cenzuri so od septembra 1939. britanske ladje zadržale na morju in zaplenile za 10.000.000 funtov blaga (skoraj za 2½ milijarde dinl!).

Vsak izvedenec ima poleg sebe različne vrste tajnih abeced in pogosto prebije po cele ure nad posameznimi poročili. Dešifriranje je lažji del tega opravila; težje je pa izslediti šifro samo.

Za skivanje poročil je veliko načinov. Včasih pišejo tajni poročevalci svoja poročila pod znamke ali pa v kakšen trgovski cenik.

Pogosto morajo pismo ne samo odpreti in fotografirati, temveč tudi zapreti, tako da prejemnik niti ne sluti, da je njegovo pismo kdo odpiral. Najpogostejše odpro ovoj, vzamejo iz njega pismo, ga pregledajo, potlej pa s posebnim lepilom zalepijo odprte robove.

Ko pismo zalepijo in posuše, ostanejo tako neznatni sledovi, da jih razloči samo z drobnogledom. Ovoje pa odpirajo tudi tako, da napravijo

odprtino pod znamko, pismo izvlečejo s posebno žico, po pregledu ga pa vrnejo na prejšnje mesto. Nekoliko kleja na odprtino in znamka se spet zalepi.

Fotografski aparat je prav tako izredne važnosti pri tem delu.

Boječ se, da ne bi običajno šifrirano poročilo razbrati, pošiljajo nekateri tajni poročevalci poročila tako, da v popolnoma običajnem pismu napravijo z iglo posebne znake nad posameznimi besedami. En takšen znak in že je dovolj, da naslovljenec razume pomen poročila.

Uporaba nevidnega črnila je tako stara kakor zgodovina vohunstva. Kljub temu iščejo še zmerom novih receptov za nova tajna črnila. Doslej so odkrili že neznansko veliko poročil, pisanih med vrsticami v pismih, ki se zde na prvi pogled popolnoma nedolžna. Danes je mogoče takšno poročilo razbrati in ga iznova napraviti nevidno. Tako najdejo pozneje tudi poročila, ki jih agenti pošiljajo drug drugemu.

Od časa do časa dobe v roke zavoj s tako imenovanim filmom. Šele z drobnogledom lahko na njih opaziš neznatne zarezice, ki se zde na pogled čisto slučajne.

Pregledovanje trgovskega blaga je pa zvezano z dosti večjimi težavami. To je delo, ki terja veliko potrpljenja in ostro oko. Vrveca, ovojni papir, lepenka; vse to utegne skrivati poročila in načrte, ki jim je treba priti na sled. Tajna poročila so našli že pod petami čevljev ali pa v vzorcih nogavic. V pretekli vojni so našli neko poročilo, spretno zavito v šop papirja. Drugo so izsledili med plastmi kosa lepenke. Nekatera poročila so pa našli za vezavami knjig, v srajcah in celo v teniških žogah.

Kje so živele prve ribe

Prirodoslovce že od nekdaj zanima, ali so prve ribe, bolj sploh prvi vretenčarji živeli v sladki ali v morski vodi. Po lastnem prepričanju bi zanesljivo rekli, da so prve ribe živele v morju. To zaradi obilice rib, še bolj pa, ker v morju žive še danes najmanjše in tudi najenostavnejše živalce.

Natančna raziskovanja in naplavine okamenin najstarejših rib so dva servernoameriška raziskovalca napotila do istega zaključka. Če je okamenina, ki so jo našli, naplavina sladke ali morske vode, lahko doženejo na različne načine: posebno pa po raznih fosilijah. Po najdbah okamenelih rib ki so zelo malo podobne drugim fosilijam, se zdi, da je izhodišče vseh rib sladka voda. Tudi iz svojstva okamenin lahko marsikaj sklepamo. Iz raziskavanj obeh ameriških raziskovalcev U. S. Romerja in B. H. Groveja spoznamo samo dve dejstvi: iz okamenin sklepajo, kako so se s časom ribe razmnoževale, hkrati pa so spoznali, da so v silurju in v pradedovski dobi živele samo sladkovodne ribe. Pozneje so se pa ribe razmnožile tudi v morju.

ROMAN S PRERIJ AMERIŠKEGA ZAHODA

Lassitrova maščevanje

SPISAL ZANE GREY • PREVEDEL Z. P.

5. nadaljevanje

Sonce je zašlo za visokim robom...

Venters se je bal nespečne noči. Ponoči so mu bile misli zmerom...

Ko je padla trda noč, se mu je zdelo, da vidi blede dekletov obraz...

Kmalu bo konec z njo, je dejal predse. Odrščena bo vseh muk...

Vsakih nekaj minut se je zdržnil, trdno prepričan, da je že umrla...

Hladna svetloba zvezd je svetila v zgodnjo noč. Konji so bili mirni...

Tukajle jo bom pokopal, si je del Venters, in njen grob naj ostane prav tako skrivnost, kakor je bila skrivnost njeno življenje!

Zakaj redke dekletove besede in izraz njenih oči sta bila Ventersa čudno prevzela.

Neko dekle — in nič več, je razmišljal. Kdo ve, kaj jo je vezalo na Oldringa? Razbojnik...

Minvale so ure. Bleščeče zvezde so potovale druga za drugo čez ozki pas temnosinje neba.

V večnost se je vlekla druga polovica noči. Svetloba zvezd je zbledela in tema je postala vsa trša v najtemnejši uri pred dnevnim svitom.

Morda, morda... je šepnil.

Ali je mar notranja krvavitev prenehala? Krvava mrenica na njenih ustnicah je izgnila.

Slap... je vzkliknil Venters. Če ni morda prav tista voda, ki sem izgubil njeno sled?

Bistra dnevna svetloba in odsev sončnega svita na visokem robu...

Medtem ko je dokončaval malenkostna opravila v taborišču, je vse natanko premislil. Ne bilo bi pametno, če bi ostal predolgo v istem skrivališču.

Premeten stezosledec bi me prav gotovo iztaknil, je zamrmral. In jaz bi tu ne vedel ne kod ne kam.

Skrbno je očistil svoje orožje in ga nabil. Ko je pa vstal, da bi se odpravil, je vrgel še poslednji dolg pogled na nezavestno dekle.

Najboljše kritje je imel tik ob steni cañona, in tu, skozi bohotno goščavo, se je Venters počasi in prisluskovaje plazil proti okrožini.

Držala je ob nizkem bregu potoka. Venters ni izpustil glavi iz oči in se je plazil vzdolž goščave.

O, rdeča čreda! je vzkliknil Venters.

Potlej mu je nekaj belih in črnih peg povedalo, da je v tem dolinskem kotlu tudi še govedo drugih barv.

Čudovita paša! je govoril Venters predse. Vode in paše za petdeset tisoč glav, pa še pastirja ni treba.

Ko si je opomogel od prvega presenečenja, ni Venters pravič več okleval, temveč se je splazil spet nazaj v kaduljo, da bi nadaljeval svoje izsledovanje.

S podvojeno previdnostjo si je utiral pot skozi prepreženo podrasčino in čez razklesano pečevje.

Slap... je vzkliknil Venters. Če ni morda prav tista voda, ki sem izgubil njeno sled?

Hrum mu je bil nevshečen, ker ni mogel ničesar drugega slišati.

Ko je prišel na vrh vzpetine, se je začuden vrgel na skalo. Pred njegovimi očmi se je razprostiral kratek cañon; dno je bilo skalnato in popolnoma golo.

Če ne bi bil Venters prepričan, da je res v pravem cañonu, bi se ne bil tako zelo začudil. Tu se je

torej cañon končal — in tu so se po vsem videzu končale tudi vse sledi.

Kravja gaz drži iz tega cañona, si je brez prenehanja dopovedoval Venters. Iz cañona ven! No, zdaj bi pa, tri sto rogatih, samo rad vedel, kako je živina noter prišla!

Zdajci je prehrumel lahko sumenje slapa nenavadne hruse, ki si ga Venters ni mogel koj pojasniti.

Po sredini reke je lomastila dolga vrsta natovorjenih mul, gnana od treh imenitno oboroženih konjenikov. Ko bi bil Venters srečal te temno oblečene, zagorele in do zob oborožene jezdece kjer koli v Utahu, kaj šele tu v tej reparski votlini, bi bil v njih na prvi mah spoznal razbojnike.

Venters je globoko zajel sapo.

Sveta nebesa! To je pa že več ko roparsko gnezdo! Za slapom votlina, potlej pa skalnata steza, ki drži v drugi cañon! V Oldringovo skrivališče! Samo pot, ki drži s kaduljne ravni, mu je treba zastražiti!

Popoldan se je že nagibal, ko se je Venters vrnil v svoje taborišče.

Dekle je ležalo s široko razprtimi očmi. In se so se razširile, ko je pokleknil poleg nje.

Kdo... ste? je z zastajajočim glasom šepnila.

Tisti, ki vas je obstrelil. Ali me ne boste... ubili? Ne, ne! Kaj... boste... počeli z menoj? Ko boste spet dovolj krepki, vas popeljem nazaj v tisti cañon, kjer drži pot skozi slap.

Kakor da je švignila mimo nevidna senca, se je spremenila marmornata bledica njenega obraza.

Tja... tja... me nikar... ne peljite!

6. POGLAVJE

"Mlin"

Na vse zgodaj je dekla sporočila Jani Withersteenovi, da bi Judkins rad govoril z njo.

Čemu orožje, Judkins? Drugače ne gre, miss Withersteenova, je odgovoril. Pridite v gozdčič. Ni brez nevarnosti, če me tukajle vidijo.

Odšla je z njim v senco topoljega gaja.

Kaj pomeni vse to? Snoči, miss Withersteenova, sem šel v materino hišo. Tedaj je nenađejano potrkalo in neki mož me je klical ven.

Jane ni več spraševala; ničesar ni hotela vedeti — zakaj bala se je resnice. Ob tej eni sami misli je minil ves mir.

Zato sem oborožen, je spet povzel Judkins. Zakaj nikoli vas ne bom zapustil, miss Withersteenova.

Hvala vam, Judkins, bolj zvesti ste ko moji lastni ljudje. Morala bi prav za prav odkloniti vašo zvestobo, ker boste trpeli zaradi nje.

Vse je na moč preprosto, miss Withersteenova, je resno povzel Judkins. Poslušajte me, prosim, in ne zamerite mi: obrnite stran svoje gluho mormonsko uho in dovolite mi, da povem resnico, samo živo in sveto resnico onemu drugemu vašemu ušesu.

Pravijo, da so vas zato pustili vaši jezdeci na cedilu... Srečal sem Blaka in Derna; oba sta bila moja dobra prijatelja. Kar brez ovinkov sem ju vprašal, zakaj sta se vam izneverila. In tudi to sem omenil, kako ste njega dni ljubeznivo negovali Blakovo staro mater in kako dobri ste bili z Dornovimi otroki.

Dovolite, da z nobnim tiste fantje, ki jih utegnem še dohiteti, da rešimo belo čredo, miss Withersteenova. Žival je na rebreh, niti deset milj daleč; tri tisoč glav in še samih bikov. Biki so divji; še kuneč, če bi preveč strigel z ušesi, bi jih nagnal v beg.

Jane Withersteenova se je zaprla v samotno svoje sobice; tam pa ni mogla več krotiti svoje neizmerne jeze. Postala je žrtve strasti, kakršna je ni dotlej še nikoli prevzela.

Ko se je Jane Withersteenova zbita in izčrpana dvignila, je bila tiha in vedra. Drug človek, zavečan v svoj cilj. Plamen srda je bil uničil v njenem srcu vse drome, vse slabost.

Ko se je Jane Withersteenova zbita in izčrpana dvignila, je bila tiha in vedra. Drug človek, zavečan v svoj cilj. Plamen srda je bil uničil v njenem srcu vse drome, vse slabost.

Ko se je Jane Withersteenova zbita in izčrpana dvignila, je bila tiha in vedra. Drug človek, zavečan v svoj cilj. Plamen srda je bil uničil v njenem srcu vse drome, vse slabost.

Dalje prihodnjie

ŠPORTNI TEDNIK

Zivahna nedelja

V nedeljo je Krma že deseti videla Triglavski smuke. Ta tekma predstavlja pri nas najtežje preizkušnjo alpskega smučanja in ima za nas isti pomen kakor znamenita kandaharska tekma v Švici, tek Wasa na Svedskem ali pa Holmenkollen na Norveškem.

Zaradi neugodnih snežnih razmer so morali tekmovalno progo nekoliko skrajšati. Kljub temu je bila dolga 4 km z višinsko razliko okoli 900 m. Vse zadnje dni je v planinah gosto medlo in zato tekmovalci niso imeli dosti priložnosti za vaje.

Na startu se je zgledilo 33 tekmovalcev, med njimi 5 Nemcev. Od naših sta manjkala edino Heim in Kobler, sicer je bila pa zbrana vsa elita. Starter je najprej odpustil 6 tekmovalk. Prva je odsmučala po vrtohlavi strmini Nemka Schrottenbachova; presmučala je vso progo brez padca in dosegla krasni čas 4 min. 55 sek., ki ga ni za njo nobena več dosegla.

V tekmi moških so se Nemci pošteno revanžirali za poraz na Dobraču; zasedli so vsa tri prva mesta. Uspeh so pošteno zaslužili. Pokazali so se prvovrstno trenirane atleta. Rezultati jugoslovanskih tekmovalcev so splošno presenetili. Najboljši je bil Saša Molnar, ki je zasedel četrto, le malo slabši pa Tržičan Lukanc na petem mestu. Čas pod 6 minut je dosegel še Nemeč Kullnig. Neugodno je presenetil Praček, sicer naš najzanesljivejši tekmovalce. Imel je smolo, da je tik pred ciljem tako nesrečno padel, da je izgubil skoraj 20 sekund. Samo zato je Kullnig prišel na 6. mesto.

Rezultati so bili naslednji: Dekleta: 1. Schrottenbach (Nemčija) 4:55, 2. Sulgaj 6:17, 3. Pavlič (obe Ljubljana).

Moški: 1. Maier Gustl (Nemčija) 5:01,2, 2. Seer (Nemčija) 5:03, 3. Körner (Nemčija) 5:28, 4. Molnar (Ljubljana) 5:46, 5. Lukanc (Tržič) 5:43,8, 6. Kullnig (Nemčija) 5:54.

V nogometu smo bili v nedeljo brez ligaških tekem, ker sta bili na sporedu dve meddržavni srečanja z Romunijo. Jugoslavija je oba boja prestala neporažena. V Bukarešti sta se srečali obe A-representanci. Našo enajstorico so sestavljali beograjski igralci. Zanimanje za tekmo je bilo izredno. Navzočnih je bilo 36.000 gledalcev, med njimi romunski trgovinski minister Cristu in naš trgovinski minister doktor Andres. Po izredno temperamentni, pa tudi fair igri je bil rezultat neodločen 3:3. Jugoslavlani so bili neprestano v vodstvu, a so domačini vsakokrat izenačili. Polčas se je končal 2:2. Pri stanju 3:2 za Jugoslavijo so Romuni izenačili iz očitnega offside, vendar je madžarski sodnik Rubin priznal gol. V predtekmi je naša juniorska reprezentanca z lahkoto premagala romunske juniorje z 2:0.

V Beogradu sta se stali nasproti B-representanci. Naše moštvo so sestavljali po večini igralci hrvatskih klubov. Igra se je končala z našo

Nadaljevanje na 12. strani pod črto

PUCH MOTORJI - KOLESA
Glavno zastopstvo: IGN. VOK LJUBLJANA
Tavčarjeva 7, tel. 26-87
delavnica: Resljeva c. 26, tel. 40-88
Podzastopstva: FRANC WEBER CELJE
Gosposka ulica
ERNEST STIVAN MURSKA SOBOTA

Kraljevo namizno grozdje! Najplemenitejše sadje!
Odlične trsne sadike slavnih Matijasovih pridelkov na najboljših ameriških podlogah. — Najsijajnejše jagode, šparglji, hmelj itd.
Razpečava garantirano čiste in avtentične sadike
„HORTUS“
tršna in sadjarska veleprodajnica — Telefon 66. — SUBOTICA — P. P. 26
Zahtevajte naš ilustrirani, brezplačni katalog na 80 strah

Vohunske avanture kapitana Rintelena

v letih 1914-1917

Iz spominov takratnega šefa nemškega vohunstva

23. nadaljevanje

Kakor vidite, je bil načrt prav velikopotezen: v brzojavki je nemški podtajnik Zimmermann naprosil nemškega poslanika v Mehiki, naj se prične zaupno pogajati s predsednikom Carranzom. Ob koncu brzojavke je napisal Zimmermann, da bo Nemčija tako Anglijo pristila, da bo že v nekaj mesecih na kolenih prosila za mir.

To važno brzojavko so odposlali iz Berlina v Mehiko po več brzojavnih poteh. Kajpak je bila šifrirana. Angleži so pa prestregli vse brzojavke, in ker so poznali tudi najnovejšo nemško šifro, so vse brzojavke takoj dešifrirali. Sporočili so jo Američanom. Angleži so Zimmermannovo brzojavko, kakršna je bila, sporočili tudi ameriški tisku. Priobčili so jo vsi ameriški časopisi, in je med Američani zbudila silno ogorčenje proti Nemčiji in centralnim državam sploh. Prav ta brzojavka je pripomogla, da se je naposled Amerika zaradi lastne varnosti odločila poseči v razvoj dogodkov v Evropi.

Tatvina najtajnejše nemške šifre, tiste, ki jo je Rintelen osebno prinesel v Ameriko in ki se zaradi njene nenadnega izginitja nemški pomorski ataše Boy-Ed ni dosti razburjal, je bila za nadaljnji razvoj dogodkov zelo usodna. Lahkomiselna izguba te šifre je bila za Nemčijo usodnejša

od marsikatere izgubljene bitke na fronti...

Pripovedujoč vam o Zimmermannovi brzojavki in o plazu, ki ga je sprožila, sem pomaknil uro časa za več let naprej. Vrnimo se torej k tistem večeru, ko sem kot vojni ujetnik sedel z admiralom Hallom in lordom Herrschillom v njunem častniškem klubu.

Ko smo se že porazgovorili o vsem, kar nas je zanimalo, smo se iz kluba odpeljali na dom lorda Herrschilla. Tam smo popili še vsak kozareček whiskyja. Potlej je Herrschill sedel za klavir in zaigral nekaj Wagnerjevih skladb. Ko so izveneli poslednji zvoki, me je admiral Hall prijel pod roko in mi dejal: »Obžalujem, kapitan, toda zdaj morate od tod. V predsobi vas čakata dva detektiva.« In ko sem se vljudno, skoraj prijateljsko poslavljaj od lorda Herrschilla in admirala Halla, pač nisem slutil, da se bomo še srečali kot ogorčeni nasprotniki, še manj sem pa slutil, kaj vse me je še čakalo kot vojnega ujetnika na Angleškem.

Vrata v svobodo — na stežaj odprta

Detektiva sta me pozno v noči odpeljala na bližnjo vojaško policijsko postajo. Odvedla sta me v sobo poleg uradnih prostorov. Sedel sem brez misli na eno izmed postelj; pozneje sem izvedel, da so bile te postelje

Tapete

so najlepše obloga sten, trpežne in tople. Skrbno Vam izvrši tapeciranje sten z naj-novejšimi vzorci. tapetnik SEVFR, Ljubljana, Marifin trg 2.

Športni tednik

(Nadaljevanje z 11. strani)

zmago 1:0, a rezultat ni zadovoljil. Po igri, ki je potekala od začetka do konca v znatni premoči našega moštva, bi morala biti razlika mnogo večja.

V nedeljo smo imeli tudi precej prijateljskih tekem. Presenečenj je bilo dovolj. Ligaška enajstorka Ljubljane je morala v Kranju napeti vse sile, da je rešila neodločen rezultat 2:2. Do odmora je celo Kranj vodil 2:0. Na Jesenicah je ljubljanska Svoboda slavila nepričakovano zmago nad domačim Bratstvom v razmerju 5:2. Maribor je imel v gostih zagrebškega ligaša Concordio. Domači so zaigrali prav lepo in so zasluženoma zmagali s 4:2. V Celju je SK Litija pripravila domačemu SK Celju neprijetno presenečenje: porazila ga je namreč 3:1.

V Zagrebu so imeli v nedeljo sabljško prvenstvo banovine Hrvatske. V floretu so sodelovali tudi člani

Bežigracji

Premog, drva in žaganje drv

Vam dobro, hitro in poceni priskrbi dobro znana tvrdka

FRANC JEHART

Ljubljana, Linhartova 16

ljublanske Ilirije; dosegli so s Koršičem in Pengovom drugo odlično mesto.

Znani tekač Jože Kotnik si je po naslovu balkanskega prvaka v cross-countryju (čez drn in strn) priboril v nedeljo še naslov hrvatskega prvaka. Zmagal je z lahkoto pred Srakarjem.

Vest, da bo Finska le priredila letošnje olimpijske igre, se je izkazala preuranjena. Predsednik finskega organizacijskega odbora Rangell je namreč izjavil časnikarjem, da o zadevi še ni dokončno sklepal, da pa stvar ni preveč verjetna. Finski so zdaj potrebne vse sile za obnovo dežele, ki jo je vojna hudo prizadela. Razen tega je treba naseliti tudi begunce iz krajev, ki so pripadli sovjetski Rusiji. Glede udeležbe na olimpijskih igrah so se Japonci že izjavili, da ne bodo sodelovali. Pač pa je USA sporočila, da bo vsekakor izvedla izločilne tekme in da bo njena reprezentanca za vsak primer pripravljena. Igre bi bile seveda okrnjene, ker ni misliti na udeležbo atletov iz držav, ki so v vojni.

V USA je sport v polnem razmahu. Fince Mäki je v teku na 3 milje brez truda zmagal v odličnem času 14:01.9 pred Američanom Deckardom, ki je zaostal za več ko 100 metrov. V Long-Beachu je znani sprinter Jeffrey dosegel na 100 y fenomenalni čas 9.4. V Hannoveru (USA) so priredili atletsko prvenstvo Amerike v pokritih prostorih. Pri tem je znani črnc Woodruff postavil v teku na 880 y nov svetovni rekord 1:47.7, pri čemer je 800 m pretekel v 1:47 — t. j. v času, ki ga v zaprtih prostorih še ne pomnimo, saj zaostaja le za 4 desetinke sekunde za svetovnim rekordom Nemca Harbiga (1:46.0).

pripravljene za angleške častnike na dopustu, ki bi jih utegnili vojaška policija vinjene ponoči zajeti v mestu. To se sicer nekam čudno sliši, kajti na splošno mislijo ljudje na kontinentu, da se Angleži le redkokdaj opišejo. V normalnih časih je to res, ne smemo pa pozabiti, da je bila tedaj vojna. Vojski na dopustu so v pričakovanju novih vojnih grozot iskali na Angleškem pa tudi drugod razvedrila in pozabe v kozarcu vina ali žganja. In ko sem se pričel pozno ponoči sprehajati po sobi gor in dol, me je vprašal častnik nič hudega ne sluteč:

»Tovariš, zakaj pa ne greš domov? Ali nimaš doma?«

To vprašanje me je v trenutku iztreznilo. Nisem bil vinjen, toda zatopljen v svoje misli. Šele tedaj se mi je posvetilo, da me ima službujoči uradnik za angleškega častnika, ki so ga detektivni vinjenega srečali na cesti in ga odpeljali na prvo bližnjo policijsko stanico, da se iztrezni. Pripomniti moram še, da je na Francoskem in na Angleškem navada — in ta navada je obveljala tudi v svetovni vojni — da častniki na dopustu, če je le mogoče, odlože uniformo in se oblečejo civilno.

Moji možgani so pričeli vročično delovati. Kako naj izkoristim to zmoto? Tisto, česar nisem ves čas, odkar so me odpeljali z ladje, niti drznil pomisliti, tisto se mi je zdaj ponujalo na stežaj: vrata v svobodo.

Sprehajajoč se po sobi gor in dol, sem pretehtaval vse možnosti pobege. Ugotovil sem, da bi bilo nevarno oditi takoj ponoči, ko so vse ulice polne vojaških patrulj. Legel sem na posteljo in čakal. Naposled se je pričelo svitati. Zasišal sem, kako je v sosednji sobi dejal službujoči častnik jutrnji straži, ki je zamenjala nočno:

»Da, v sobi je eden, toda tudi ta bo kmalu odšel.«

Te besede so bile poslednje gibalo za moj načrt. Vstal sem, vzel klobuk, pozdravil službujočega uradnika in odšel na cesto.

Na stehi avtobusa križem po Londonu

Še pred vojno sem poznal London kakor lastni žep, poznal sem — kar je za Londončana najvažnejše — vse avtobusne zveze. Odločil sem se torej, da bom počakal na avtobus, ki me bo odpeljal do Mansion-Housa, od onod pa ni daleč do Temze. Tam nekje je tudi postaja tramvajev, ki vozi po pomolih. Potlej mi je treba samo še dobro odpreti oči, gotovo bom kje v pristanišču iztaknil kakšno švedsko ladjo. Nanjo ne bo težko priti in za dobro odškodnino tudi ne bo težko dobiti kapitana, ki me bo varno skrtil, dokler ne bo priplula ladja do švedske obale.

Bedeč na stehi avtobusa, ki me je peljal v svobodo, sem se spet zatopil v svoje misli. In tedaj se mi je nenadno zazdelo, kakor da bi se med moje načrte in med moj jaz vrinila črna neprodna stena. Bil sem pri koncu svojih moči. Razburjenja prejšnjih dni in tednov v Newyorku, moji pravkaršnji razgovori z lordom Herrschillom in admiralom Hallom so do konca izčrpali moje živce. Še danes si ne morem natanko razložiti, zakaj sem tedaj ravnal tako in ne drugače. Nobenih podrobnosti se ne spominjam, pa tudi ne morem povedati, kaj me je bilo prav za prav obsedlo.

Mati je mislila, da je Aničina obleka bela

... dokler je ni primerjala z Bertino Radion belo obleko!

Da li tudi drugi ljudje vidijo ta razloček? To bi bilo zelo neprijetno! Saj se vendar tudi ona ni bala truda pri pranju. Ne, uspeh pranja je odvisen od pralnega sredstva. Če perete z Radionom bo Vaše perilo brezhibno in bleščeče čisto, ker Radion odstrani vso nesnago. Pri kuhanju v učinkoviti pa vendar blagi raztopini Radiona se namreč tvori kisik, ki skupaj s peno mila struji skozi tkanino in odpravi temeljito tudi zadnje sled nesnage. Perilo bo popolnoma in brez primere belo -- Radion belo.

Schichtov

RADION

Ni čistejše beline od Radion beline

Premog-Koks-Drva

RESMAN LOJZE - Ljubljana
Cesta 29. oktobra (Rimska) št. 21
Telefon 33-53

FR. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6
pri franciškanskem mostu

Vsakovrstna očala, daljnogledi, toplojeni, barometri, hygrometri, itd. Veliko izbira ur, zlatnine in srebrnine. Samo kvaliteta optika! Ceniki brezplačno!

SPALNICE iz orehove korenine, solidno izdelane, s čisto garancijo, 17 komadov, dobite za 8.500 din pri KRZE FRANC, pohištvo, Vrhnik, skladišče Ljubljana, Prečna ulica 6.

STEKLO

močno (mat), ledenasto močno in ledenasto kombinirano, muslimin in progasto v vseh debelinah (tudi 2 mm) izdeluje: „Spectrum“ - J. Krstić - Osijek

Na **CONTINENTAL** se piše najbolje!

Ugodni plačilni pogoji!
IVAN LEGAT, mehanik
LJUBLJANA MARIBOR
Prešernova 44 Vetrinjska 30
Tel. int. 26-36 Tel. int. 24-34

Obleke, perilo, vetrni suknjiči, dežni plašči, trenčke in vsa praktična oblačila, nudi v največji izbiri, najceneje

Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

MALI OGLASI

OREHOVA JEDRCA
sortiran cvetlični med in
medico dobite najceneje v
MEDARMI

Ljubljana, Zidovska ul. 6. 48. T.

D. K. W. motocikl 100 m³ v zelo dobrem stanju kupim. Ponudbe na upravo »Družinski« tiskarstva pod šifro »D. K. W.«

Za uslužbenstvo hotelov, restavracij in večjih gospodinjstev priporočamo krasno ilustrirano knjigo Jelenc-Velikonja:

Serviranje

Dobi se pri bauovinski zalozi (olskih knjig in učil v Ljubljani ter v vseh knjigarnah vezana po znižani ceni 40 din)

OKAMA MAZILLO
Iz zdravilnih zelišč. Čudovit uspeh pri raznih, opeklinah, ožuljenjih, volku, turih in vnetjih itd. za nego dojenčkov pri kožnem vnetju, izpušnih in hlastah na temenu, za razpokane prste bradavice. Glavna zaloga lekarna Mr. J. Oblak, St. Vid nad Ljubljano.